

Scm

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตก
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร
ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายปราโมทย์ เข็มขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2549

**Opinions of the District Agricultural Extension Officers in Western Region
Toward Operational Methods in Task Transfer from the Agricultural Extension
Department to Local Government Organization**

Mr. Pramot Khemkao

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2006

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตก
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการ โอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร
ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อและนามสกุล นายปราโมทย์ เข็มขาว

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน
2. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นันทา บุรณะธนัง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 22 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุดมสิน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ ดร. นันทา นูระชนันท์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ แนวคิด คำแนะนำและข้อคิดเห็นในเนื้อหาสาระ ตลอดจนการตรวจ แก้ไขวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณาจารย์ จากสาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ใน ครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตกซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทุกท่าน

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากครอบครัว พี่น้อง และเพื่อน ๆ ปริญญาโทสาขา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร คุณค่าและความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ มอบแด่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปราโมทย์ เข็มขาว

กรกฎาคม 2550

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัย นายปราโมทย์ เข็มขาว **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา**

(1) รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน (2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน **ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจ

ประชากรที่ศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 450 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนร้อยละ 47 ของประชากรแต่ละอำเภอแล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่ายได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.36 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลารับราชการ เฉลี่ย 21.05 ปี มีรายได้เฉลี่ย 23,345.28 บาท/เดือน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีจำนวนค่าบวกรับคิดชอบ เฉลี่ย 1.91 ตำบล ส่วนใหญ่บ้านพักไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งในพื้นที่รับผิดชอบ ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เฉลี่ย 6.41 ปี และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ เฉลี่ย 1.33 ครั้ง 2) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท.จำนวน 9 ภารกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก 4 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ (1) การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (2) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร (3) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และ (4) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรระดับตำบล และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยในระดับปานกลาง 5 ภารกิจ 3) ปัญหาที่เกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับ อปท. พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่งประสบปัญหาในเรื่อง การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินกว่าหนึ่งในสาม ประสบปัญหาในเรื่อง การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท. และ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบทุกคนเสนอว่า ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับเจ้าหน้าที่กรม และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่อ เสนอว่า ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท.

คำสำคัญ ความคิดเห็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การถ่ายโอนภารกิจ กรมส่งเสริมการเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.

Thesis title : Opinions of the District Agricultural Extension Officers in Western Region Toward Operational Methods in Task Transfer from the Agricultural Extension Department to Local Government Organization
Researcher : Mr.Pramot Khemkao ; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Porntip Udomsin, Associate Professor, (2) Bumpen Kheaowan Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this study were to study the district agricultural extension officers (DAEOs) in western region as follows: 1) social and economic characteristics; 2) their opinions toward operational methods in task transfer from the Agricultural Extension Department to Local Government Organization (LGO); and 3) their problems and recommendations on the task transfer.

The population in this study were 450 DAEOs in western region. There were 212 samples selected proportionally from 47% of the population, and used simple random sampling methodology. The data were collected by using questionnaires. Frequency, percentage, minimum, maximum, mean and standard deviation were used to analyze data.

The findings of this study were as follows; 1) most of the DAEOs in western region were male, average age was 45.36 years, married, graduated bachelor degree, their average working duration was 21.05 years, their average income was 23,345.28 Baht/month, held a position as an agricultural extension officer. The average area in their responsibility was 1.91 Tumbon, their residence was usually out of their responsible area, their average duration of their being in a committee of a sub – district center for services and agricultural technology transfer was 6.41 years, their average training on the task transfer was 1.33 times. 2) For their opinions toward operational methods in task transfer (9 tasks altogether), they agreed with it at “much” level in 4 tasks, lined up from the most to the least as follows; (1) information services and the dissemination of the information; (2) survey the information concerning with agriculture; (3) setting up sub – district agricultural development plans; and (4) sub – district centers for services and agricultural technology transfer. They agreed with it at “medium” level in 5 tasks. 3) For their problems concerning the tasks transferred, it was found that almost half of the DAEOs had problems on the surveying the information concerning with agriculture., For the problems concerning the policy, and the coordination with LGO in task transfer., it was found that more than one – thirds of DAEOs had problems on doing the tasks to service the farmers who were in the responsibility of LGO. Almost all of the DAEOs suggested that there should have been brainstorming between LGO and officers in the Agricultural Extension Department, and most of the DAEOs suggested that the budget transferred to LGO should be specified clearly.

Keywords : Opinions, Agricultural Extension Officers, Task Transfer, Agricultural Extension Department, Local Government Organization, LGO.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน	8
หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น	9
พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542	15
การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545	19
แนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	33
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	38
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร.....	50
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการ ปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	55
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	72
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปการวิจัย	75
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
แบบสอบถาม	87
ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา..... 47
ตารางที่ 4.1	สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร..... 51
ตารางที่ 4.2	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการสำรวจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร..... 56
ตารางที่ 4.3	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล..... 58
ตารางที่ 4.4	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านการบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์..... 61
ตารางที่ 4.5	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านการรวบรวมและส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น..... 63
ตารางที่ 4.6	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการสำรวจ ช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช..... 64
ตารางที่ 4.7	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร..... 66
ตารางที่ 4.8	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้าน การรวมกลุ่มและพัฒนาคน..... 67
ตารางที่ 4.9	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านการกระจายพันธุ์..... 68
ตารางที่ 4.10	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจ ด้านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล..... 69
ตารางที่ 4.11	ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติใน การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท. ภาพรวม..... 71
ตารางที่ 4.12	ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับ อปท. จำนวน 9 ภารกิจ..... 72
ตารางที่ 4.13	ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ..... 73
ตารางที่ 4.14	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ..... 74

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล	14

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ การปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจ ท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศใน ท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ในการถ่าย โอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ส่วนราชการยังคงมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน คำแนะนำและคำปรึกษาทางเทคนิควิชาการ ดำเนินการฝึกอบรมจนกว่าองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะมีความพร้อมที่จะรับการถ่ายโอนภารกิจ และสามารถปฏิบัติการกิจให้ประชาชน ได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าส่วนราชการเดิมเคยปฏิบัติ มีคุณภาพมาตรฐานและ ประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานงาน เพื่อพัฒนาหลักประกันการบริการ สาธารณะให้มีคุณภาพอีกชั้นหนึ่ง (ราชกิจจานุเบกษา 2543: 25)

การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นรูปแบบการถ่ายโอนลักษณะหนึ่ง ที่ไม่เหมือนกับหน่วยงานอื่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังดำเนินการร่วมกับรัฐ ไม่ใช่การ ถ่ายขาด และท้องถิ่นเลือกทำอิสระ หมายความว่า เมื่อมีการส่งมอบ รับผิดชอบ ภารกิจระหว่างกันแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดลำดับความสำคัญเอาเองว่าจะทำอะไรก่อนหลัง ไม่จำเป็นต้อง ทำพร้อมกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพของท้องถิ่น และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามภารกิจประเภทนี้ทุกเรื่องต้องสามารถเปิดให้บริการประชาชนได้ในปี 2553 โดย วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อกำหนดได้ว่า ในแต่ละปีสามารถนำภารกิจถ่ายโอนไปเปิดบริการให้ ประชาชนได้ครบถ้วนตามเป้าหมาย (<http://aggie.thailocalgroup.com/data/nall.pdf>)

แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริม การเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันตก พบว่า ยังคงมีปัญหาในบางส่วนอยู่ ทั้งในเรื่องของขั้นตอนการรับมอบ/ส่งมอบภารกิจระหว่างกัน ความแตกต่างและความพร้อมของ

ท้องถิ่นแต่ละแห่ง การที่ท้องถิ่นไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นดำเนินการตามภารกิจที่รับโอนอย่างไร และจากการรายงานผลการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจของจังหวัดต่างๆ ท้องถิ่นเองยังไม่สามารถนำภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนไปปฏิบัติให้บริการประชาชนได้ครบทุกด้าน

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าว เพื่อจะได้นำมาปรับใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง ในการถ่ายโอนภารกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตก
- 2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท.

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

3.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 อายุ
- 3.1.3 สถานภาพสมรส
- 3.1.4 ระดับการศึกษา

- 3.1.5 ระยะเวลารับราชการ
- 3.1.6 รายได้
- 3.1.7 ตำแหน่ง
- 3.1.8 การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตำบล
- 3.1.9 ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ
- 3.1.10 สถานที่ตั้งของบ้านพักอาศัย
- 3.1.11 การได้รับฝึกอบรมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ

3.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา คือ ภารกิจที่ถ่ายโอน จำนวน 9 ภารกิจ ได้แก่

- 3.2.1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
- 3.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
- 3.2.3 การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- 3.2.4 การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.2.5 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 3.2.6 การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร
- 3.2.7 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม
- 3.2.8 การกระจายพันธุ์
- 3.2.9 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท. ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา

- 3.3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอน
- 3.3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท.

สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ตามแบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย

ดังภาพที่ 1.1

ตัวแปร

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับระดับการศึกษา
5. ระยะเวลารับราชการ
6. รายได้
7. ตำแหน่ง
8. การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ
ตำบล
9. ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการ
บริหารศูนย์ฯ
10. สถานที่ตั้งของบ้านพักอาศัย
11. การได้รับฝึกอบรมเรื่องการถ่ายโอน
ภารกิจ

ตัวแปร

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
การเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติใน
การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริม
การเกษตรให้กับ อปท.

1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ
การเกษตร
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับ
ตำบล
3. การบริการข้อมูลและเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์
4. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญา
ท้องถิ่น
5. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัด
ศัตรูพืช
6. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร
7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม
8. การกระจายพันธุ์
9. ศูนย์บริการและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง
การปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจ

1. ภารกิจที่ถ่ายโอน
2. นโยบายและการประสานงานกับ
อปท.

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 3) การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 4) การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช 6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 7) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม 8) การกระจายพันธุ์ และ 9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล รวมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจ ตลอดจนสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตก .ในปี 2550

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องนี้ ได้กำหนดศัพท์เฉพาะ ดังนี้

5.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หมายถึง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เจ้าพนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร พนักงานราชการ หรือเจ้าพนักงานเทคนิคเกษตรระดับอำเภอที่รับผิดชอบศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในภาคตะวันตก

5.2 ภาคตะวันตก หมายถึง ภาคที่จัดแบ่งตามการแบ่งส่วนราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ 8 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อปท. หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ที่เป็นที่ตั้งของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

5.4 การถ่ายโอนภารกิจ หมายถึง การส่งมอบงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติอยู่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม การกระจายพันธุ์ และศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ในลักษณะดำเนินงานร่วมกันระหว่างรัฐกับท้องถิ่น

5.5 ตำแหน่ง หมายถึง ชื่อตำแหน่งตามกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด

5.6 การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตำบล หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายจากสำนักงานเกษตรอำเภอให้รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตรของตำบล

5.7 ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หมายถึง ระยะเวลารวมทั้งหมดที่อำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศูนย์ฯ) ทั้งในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ และ เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

5.8 สถานที่ตั้งของบ้านพัก หมายถึง สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของบ้านพักที่อยู่อาศัยในเวลาปฏิบัติงานในปัจจุบัน (ปี 2550)

5.9 การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง การได้รับการชี้แนะ การแนะนำ หรือการฝึกอบรมจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อปท. หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในลักษณะที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด ต่อการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร 9 ภารกิจ ให้กับ อปท.

5.11 ปัญหาและข้อเสนอนะเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจ หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือข้อติดขัดและข้อเสนอนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ 9 ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท. รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอนะเกี่ยวกับนโยบาย และการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการถ่ายโอนภารกิจ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจระหว่างหน่วยงานให้เหมาะสม

6.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถเปิดให้บริการประชาชนได้ในปี 2553

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ในภาคตะวันตกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยให้แบ่งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน
2. หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542
4. การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545
5. แนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ราชกิจจานุเบกษา (2534: 1-41) ได้ระบุถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ในประเด็นต่างๆ คือ วัตถุประสงค์สำคัญของรัฐบาลในการบริหารประเทศ หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์สำคัญของรัฐบาลในการบริหารประเทศ คือ การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ตลอดจนการดูแลและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ

1.2 หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การบริหารประเทศให้บรรลุภารกิจดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับการจัดระเบียบราชการแผ่นดินที่ชัดเจน และเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติ

ภารกิจหน้าที่ของรัฐบาลให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึงทั้งประเทศ
 หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.2.1 หลักการรวมอำนาจปกครอง (centralization)

1.2.2 หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (deconcentration)

1.2.3 หลักการกระจายอำนาจปกครอง (decentralization)

หลักการบริหารแต่ละประเภทต่าง ๆ มีจุดอ่อนจุดแข็งต่างกัน ดังนั้นการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่ละประเทศ จึงใช้วิธีประสาน 2 หรือ 3 ประเภท ดังกล่าวเข้าด้วยกัน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากจุดอ่อนของประเภทหนึ่งด้วยจุดแข็งอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งการที่จะจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร และมีวิวัฒนาการไปในทิศทางใดขึ้นกับสภาพภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ทางการเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม สถานการณ์ และความเหมาะสมของประเทศนั้น ๆ เป็นสำคัญ

1.3 ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดการระเบียนการปกครอง หรือการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1.3.1 ราชการบริหารส่วนกลาง ใช้หลักการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการอื่นที่ฐานะเทียบเท่ากรม

1.3.2 ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ใช้หลักการแบ่งอำนาจส่วนกลาง โดยส่วนกลางส่งผู้แทนไปปฏิบัติงานในภูมิภาคต่าง ๆ ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ

1.3.3 ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่สามารถบริหารงานได้โดยอิสระ ตามเจตนารมณ์ของประชาชน แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2. หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง โดยรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง และจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนี้ทำให้เกิดสภาพการปกครองตนเองหรือการปกครองในท้องถิ่น (local self government) ประเทศต่าง ๆ ที่มีการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีการปกครองในท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นและประเทศชาติ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารส่วนท้องถิ่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย ซึ่งเปรียบเสมือนการฝึกสอนประชาธิปไตยในทางปฏิบัติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (อดิชาติ จักรคำป็น 2549: 7-8)

2.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้แต่ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

กองวิจัยและประเมินผล (2543: 6 – 7) ได้ให้นิยามของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

ชวงส์ ฉายะบุตร (2539: 12) ได้สรุปความหมายหรือคำนิยามของหลักการปกครองท้องถิ่น ได้สาระสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็เลยกลายเป็นรับอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไป

ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่น ก็คือ การปกครองตนเองของชุมชนหนึ่ง ๆ ที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา และการให้บริการประชาชนตามความเหมาะสมให้เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

2.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

พงษ์ศักดิ์ กวีนิพนธ์ชัย (2549: 17-18) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นนั้นสามารถสรุป ได้ดังนี้

2.2.1. **ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล** เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2.2.2. **เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง** เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความ

แตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและ
ล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถ
ตอบสนองความต้องการนั้นได้

2.2.3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความ
เป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นต้องให้อำนาจ
หน่วยการปกครองท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อ
นำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่าย
ให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาล ไปให้บ้าง
แต่มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

**2.2.4. เพื่อเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่
ประชาชน** จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือ
ฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการ
ส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

2.3 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

พงษ์ศักดิ์ กวีนันทชัย (2549: 18-19) กล่าวว่า ระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้อง
ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

2.3.1 มีสถานะตามกฎหมาย (legal status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนด
เรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมี
ความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2.3.2 มีพื้นที่และระดับ (area and level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่
และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่น มีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่
และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก
และขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหาร
และเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้
ความเห็นว่ หน่วยปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้
ควรมีประชากรประมาณห้าหมื่นคน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพ ใน
การบริหารรายได้ และบุคลากร เป็นต้น

2.3.3 มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

2.3.4 มีองค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือ รัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

2.3.5 มีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจาก ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการ ปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

2.3.6 มีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการ บังคับบัญชาของหน่วยงานของทางราชการ

2.3.7 มีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตาม ขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ เจริญก้าวหน้าต่อไป

2.3.8 มีการกำกับดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแล จากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการ ดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า มีอิสระเต็มที่ทีเดียวคง หมายถึง เฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย ไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการกำกับดูแลอยู่

2.4 ประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่นของไทย มีการ กำหนดรูปแบบการปกครองหลายรูปแบบ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (<http://kalasin.ect.go.th>)

2.4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

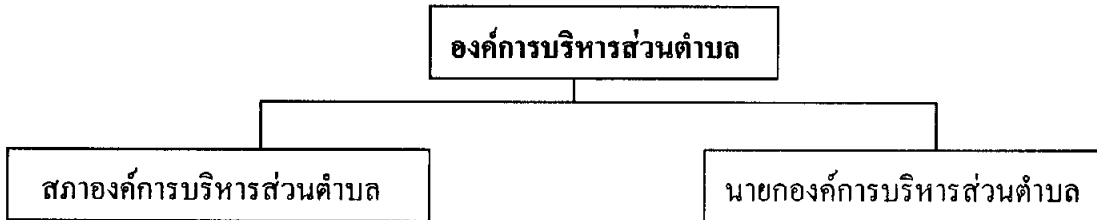
2.4.2 เทศบาล

2.4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2.5 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.1 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ได้กำหนดโครงสร้างของ อบต. ดังนี้ (สมบุญธรรม สุขสำราญ 2544: 7)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา : สมบูรณ์ สุขสำราญ (2544) “การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ” เอกสารบรรยายในที่ประชุมราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตสถาน 28 มิถุนายน 2544 หน้า 7.

2.4.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (สมบูรณ์ สุขสำราญ 2544: 7)

1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 3 คน

2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เกิน 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มีสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยปฏิบัติงานภายใต้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ โดยให้มีการจัดองค์กรย่อยบริหารงานภายในตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบพนักงานส่วนตำบล กรอบอัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลมีมากขึ้นอยู่กับขนาดหรือลำดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีทั้งสิ้น 37 มาตรา โดยสามารถประมวลมาตราที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ชัดเจนต่อการอธิบายเป็น 5 หมวด (ราชกิจจานุเบกษา 2542: 48-65) ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

หมวด 3 การกำหนดสัดส่วนภาษีและอากร และรายรับขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

หมวด 4 การจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด 5 การดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

โดยในแต่ละหมวด มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

(1) **หมวด 1** คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

2. กำหนดการจัดระบบบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

4. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) **หมวด 2** การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและ

หน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรง

มหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(4) หมวด 4 การจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมาตรานี้เป็นระยะขั้นแรกของการดำเนินงานกระจายอำนาจเพราะเป็นขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการกระจายอำนาจ

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ก) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภารกิจอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากรและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากรเงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

5. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา 31 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการเข้าซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และคณะกรรมการพิจารณาให้เห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

(5) หมวด 5 การดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

2. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้

เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

3. รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายทรัพยากรจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่นและสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินงานให้ชัดเจนด้วย

มาตรา 34 ให้คณะกรรมการพิจารณาบททวนการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว โดยพิจารณาบททวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้เพื่อกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545

ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่ต้องถ่ายโอน 3 ด้าน 11 ภารกิจ เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกทำโดยอิสระในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต 9 ภารกิจ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว 1 ภารกิจ และด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม 1 ภารกิจ มีรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545 (กรมส่งเสริมการเกษตร 2546: 1 - 49) ดังนี้

4.1 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ภารกิจที่ 1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

มีขอบเขตและขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

1.1 รัฐดำเนินการออกแบบและวิธีการสำรวจ

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจข้อมูล

1.3 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

1.4 สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ ควบคุม ตรวจสอบกับข้อเท็จจริง

เนื่องจากการจัดทำระบบข้อมูลการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรมีหลายระบบทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขสถิติ และข้อมูลที่แสดงเป็นแผนที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบนโยบายในเรื่องสำรวจ จัดเก็บ และรายงานข้อมูลการเกษตรในพื้นที่ให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลมาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ ไม่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องกัน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ และสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ดำเนินการปรับปรุงระบบข้อมูล และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลมาใหม่ เรียกว่า “ระบบข้อมูลการเกษตร” ซึ่งจะใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและชุมชนในการจัดเก็บ และจัดทำข้อมูลในระดับหมู่บ้าน / ตำบล ตลอดจนจัดทำทะเบียนเกษตรกรกรมทุกครัวเรือนให้ครบถ้วน สมบูรณ์ และมีความทันสมัย ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล รวมทั้งหน่วยงานในชุมชนมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการปฏิบัติงานมากขึ้น เช่น ใช้เป็นมาตรฐานในการตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐ และออกหนังสือสำคัญ หรือหนังสือรับรองต่าง ๆ ให้เกษตรกร โดยการจัดทำข้อมูลในระบบข้อมูลการเกษตร และการจัดทำทะเบียนเกษตรกร กำหนดให้มีมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลถึงระดับหมู่บ้าน / ครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และเป็นที่ยอมรับของชุมชนก่อนส่งข้อมูลเข้าสู่ส่วนกลางเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถประมวลผลเพื่อใช้ประโยชน์ได้ทุกระดับ โดยงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับการถ่ายทอดโอนภารกิจในการสำรวจข้อมูลการเกษตร ได้แก่

(1) การจัดทำทะเบียนเกษตรกร

ก. จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพิ่มเติม สำหรับเกษตรกรยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนให้ครบถ้วน สมบูรณ์

ข. ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน สำหรับเกษตรกรที่ได้มาขึ้นทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการทุกปี

(2) การจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล

ก. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ของตนเองเป็นรายหมู่บ้าน รายพืช โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยผู้แทนชุมชน หรือเกษตรกรอาสาสมัคร ดำเนินการสำรวจข้อมูลรายครัวเรือน ก่อนรวบรวมข้อมูลเป็นรายหมู่บ้าน

ข. นำข้อมูลรายหมู่บ้าน รายพืช เข้าสู่เวทีชุมชน เพื่อพิจารณาและยอมรับร่วมกัน ก่อนสรุปเป็นข้อมูลระดับตำบล

ค. รวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้านให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บ รวบรวม และสรุปข้อมูลระดับตำบล (รต.) ทุก 2 เดือน ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ จะมีผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นที่ปรึกษาทุกขั้นตอน

ภารกิจที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

มีขอบเขตและขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

2.1 รัฐให้ข้อมูลคำปรึกษาและแนวทางพัฒนาการเกษตรให้ อปท.เพื่อประกอบการจัดแผนของ อปท.

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนฯ

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนด้วยตนเอง

2.4 สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ ควบคุม ตรวจสอบ การจัดทำแผนฯ

เนื่องจากในช่วง 40 ปี ที่ผ่านมา การวางแผนพัฒนาการเกษตรได้มุ่งเน้นการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหารายได้และเสริมสร้างความมั่นคงด้านการเงินตราเข้าสู่ประเทศ จึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจตามยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ กระทั่งในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการพื้นฐานที่จะพัฒนาให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ กระบวนการเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาทุกระดับตั้งแต่การคิดริเริ่มตลอดจนการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน การดำเนินกิจกรรม การ

ติดตามประเมินผลจะเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคนจนบรรลุตามที่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาการพัฒนาที่ผ่านมา จะเห็นว่าไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้ของชุมชนเนื่องจากการวางแผนเป็นการดำเนินงาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนใน ลักษณะจากบนสู่ล่าง (top-down approach) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องมีแนวทางใน การพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เป็นอย่างชุมชนที่ต้องการ และสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ ร่วมกันได้ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีแนวทางการดำเนินงานก่อนการถ่ายโอนภารกิจเกี่ยวกับการ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของชุมชน โดยการจัดเวทีตำบลเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ชุมชน สร้างแนวคิดในการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง และให้เรียนรู้ถึงประสบการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาทั้ง ข้อดีและข้อด้อย

2. การทบทวนอดีต ค้นหา และประเมินศักยภาพของชุมชน มีวิธีการดังนี้

2.1 การทบทวนอดีตโดยจัดเวทีระดับตำบลเพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาการและ การพัฒนาชุมชนของตนเองที่ผ่านมา โดยเรียนรู้ถึงแนวคิด วิธีการ ข้อดี ข้อด้อย และผลที่เกิดกับ ชุมชน

2.2 การค้นหา และประเมินศักยภาพของชุมชน โดยการจัดเวทีระดับตำบลเพื่อให้ ชุมชนได้ร่วมกันเรียนรู้ และค้นหาข้อมูลศักยภาพของชุมชน ตลอดจนร่วมกันประเมินสภาพชุมชน ของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.3 การคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบ ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและพึ่งพา ตนเอง โดยชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการชุมชนเอง เพื่อให้ชุมชนเป้าหมายได้เข้าไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.4 การศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบ โดยจัดผู้นำชุมชนที่ร่วมกระบวนการในการ จัดทำแผน ดูงานพื้นที่ต้นแบบที่คัดเลือกไว้ โดยการศึกษาดูงานในกระบวนการคิด การบริหาร จัดการ การมีส่วนร่วม และการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกและชุมชน และจะไม่เน้น การศึกษาดูงานเพื่อลอกเลียนแบบมาดำเนินการในชุมชนของตนเอง

3. การพัฒนาแผนงานและ โครงการ มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การกำหนดประเด็นเพื่อการพัฒนาในระดับตำบลโดยผ่านเวทีประชาคมที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพ โดยพิจารณาจากข้อมูล ปัญหา ศักยภาพของชุมชน และการศึกษา ดูงานพื้นที่ต้นแบบ ทั้งนี้ให้มีระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล สอดคล้อง กับการจัดทำแผนสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท)

3.2 เสนอยกร่างโครงการ (ครั้งที่ 1) โดยผ่านเวทีระดับตำบลเพื่อให้ผู้นำในชุมชน พิจารณาให้ความเห็น และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

3.3 นำเสนอโครงการ (ยกร่างครั้งที่ 2) โดยการจัดเวทีระดับตำบลเพื่อประชา พิจารณ์แผน เพื่อเสนอโครงการให้เกษตรกรทั้งตำบล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ซักถามแลกเปลี่ยน เรียนรู้และปรับปรุงรายละเอียดโครงการ

4. การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ชุมชนสามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยตนเอง รวมทั้งการประสานในการขอรับการสนับสนุน หรือขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ใน กรณีที่เป็นแผนซึ่งชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร ไปแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลร่วมกับ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สนับสนุนบุคลากรและงบประมาณในการจัดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

2) พิจารณากิจกรรมตามแผนพัฒนาการเกษตรที่เกิดจากชุมชนในส่วนของชุมชน ไม่ สามารถดำเนินการเองได้ให้ผนวกอยู่ในแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สนับสนุนงบประมาณและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3) เรียนรู้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมใน การจัดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

ภารกิจที่ 3 การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

มีขอบเขตและขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

3.1 รัฐให้ข้อมูลความรู้และวิชาการที่จะใช้บริการและเผยแพร่แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ในการบริการ/ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป

3.3 สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ /ควบคุม/ตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานการ ถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 การจัดตั้งองค์กรและการวางแผนการดำเนินงาน ให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล ประกอบด้วยผู้แทนจากหมู่บ้านต่างๆ เป็นกรรมการและ

ผู้แทน อปท.เป็นเลขานุการ มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล หรือผู้แทนภาครัฐเป็นที่ปรึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผล ในการบริการข้อมูลข่าวสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น

1.2 การบริหารจัดการข้อมูล โดยการสำรวจวิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของเกษตรกรและพื้นที่ รวมทั้งสถานการณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปความต้องการข้อมูลข่าวสารของพื้นที่ กำหนดกรอบประเด็นของข้อมูลข่าวสารที่จะให้บริการ และคัดเลือกบุคคลในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวเกษตรของชุมชน

1.3 การให้บริการข้อมูลข่าวสารและจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โดยจัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ทั้งนี้ควรเป็นสถานที่เดียวกับที่ทำการ อปท. หรือศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล พร้อมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ไว้คอยให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหารวบรวม และจัดทำข้อมูล หรือสื่อในรูปแบบที่สะดวกต่อการให้บริการ

1.4 การติดตามประเมินผล โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล ผู้สื่อข่าวเกษตร หรือเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ร่วมกันติดตามผลการรับข่าวสาร ทั้งการมาขอรับบริการ ณ ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของชุมชน และการรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ตลอดจนรับฟังปัญหา ความต้องการข้อมูลข่าวสารของชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ขั้นตอนการดำเนินงานของภาครัฐ

2.1 การจัดองค์กรและการวางแผนระบบการดำเนินงาน โดยเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในการวางระบบการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล

2.2 การบริหารจัดการข้อมูล ศึกษากรอบประเด็นในการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบลกำหนด พร้อมจัดทำ หรือจัดหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อสภาพพื้นที่และฤดูกาล โดยเฉพาะข้อมูลเทคโนโลยีการเกษตรและการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางการเกษตรที่มีผลกระทบต่อเกษตรกร ตลอดจนจัดอบรม สัมมนาผู้สื่อข่าวเกษตร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล และเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเพิ่มพูนความรู้ทักษะที่จำเป็น

2.3 การให้บริการข้อมูลข่าวสาร และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ณ ระดับต่างๆ โดยเฉพาะระดับจังหวัด/อำเภอ ให้สามารถบริการโดยตรงกับผู้มาติดต่อ และสนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดทำสื่อรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนแก่ศูนย์บริการ

ข้อมูลข่าวสารของชุมชน และใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารชุมชน

2.4 การติดตามผลการดำเนินงาน ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐเพื่อติดตาม ผลการดำเนินงานบริการข้อมูลข่าวสารของชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและวางแผนสนับสนุนการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภารกิจที่ 4 การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีขอบเขตและขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายคือ

- 4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับรัฐ ในการสำรวจรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.2 รัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.3 รัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาทดสอบภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

4.4 รัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเครือข่าย การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากสังคมดั้งเดิมของไทยมีวิถีการ ดำเนินชีวิตและพื้นความรู้ของตนเองที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ เป็นพื้นความรู้แห่งคุณภาพ และเอกภาพของชีวิตมนุษย์และอาศัยภูมิปัญญาของคนไทยที่เรียกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคมในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีความจำเพาะกับท้องถิ่น มีความ เชื่อมโยงกับชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นบูรณาการและเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่า วัตถุธรรม ทำให้ชาติไทยดำรงอยู่มาโดยตลอด อย่างไรก็ตามในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา ภูมิปัญญา ท้องถิ่นถูกละเลย สังคมไทยได้หันไปให้ความสนใจกับอารยธรรมตะวันตก ส่งผลให้เกิด วิฤตการณ์และปัญหาต่าง ๆ มากมาย มาบัดนี้กระแสความตื่นตัวในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศกำลังได้รับความสำคัญขึ้นมาเรื่อย ๆ การนำภูมิปัญญามาใช้เพื่อ พัฒนาประเทศจะต้องดำเนินการในระดับพื้นที่โดยคนไทยในชนบทและเกษตรกรเป็นบุคคลสำคัญ ในการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนหน่วยงานราชการต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้เชื่อมประสาน สร้างเงื่อนไข และส่งเสริมให้ชาวบ้านมีบทบาทมากที่สุด เพื่อสร้างสำนึกของการสืบทอดคุณค่า ของภูมิปัญญา ปรับให้เข้ากับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทำให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อมั่นใน ตนเอง และค้นหาหนทางการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่นวัตกรรมทางการเกษตร ซึ่งเป็น การผสมผสานกันอย่างสอดคล้องระหว่างเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง ได้ในที่สุด

สิ่งแรกที่ต้องทำภายใต้กระบวนการพัฒนาดังกล่าว คือ การกระจายอำนาจในการดำเนินงานหรือการถ่ายโอนภารกิจไปสู่ชาวบ้าน โดยวิธีการสืบค้นผู้รู้ สืบค้นข้อมูลภูมิปัญญา ส่งเสริมให้ชาวบ้านรู้จักการวิจัย ทดสอบในท้องถิ่นด้วยตนเองและเผยแพร่ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้เป็นที่รับรู้ ซึ่งหากดำเนินการได้ดังนี้แล้วก็จะเป็นการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็นการรักษาและเสริมสร้างศักยภาพขององค์ความรู้จากภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนไทย นำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร ยารักษาโรค และผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1) รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลความรู้เทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน

2) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนาโดยร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาเป็นนวัตกรรม และ/หรือพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์

3) สร้างเครือข่ายถ่ายทอดเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน การเงิน กฎหมาย ที่เอื้อให้กระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถด้านนวัตกรรม

4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่ในการปรับระบบการผลิตและการแปรรูปของเกษตรกร เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับมอบภารกิจด้านการรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีแนวทางดำเนินการคือ การเตรียมการ การเก็บรวบรวม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษา วิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภารกิจที่ 5 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ

ภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ ขณะนี้ยังถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ เนื่องจากต้องแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลัง

ภารกิจที่ 6 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช

มีขอบเขตและขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

- 6.2 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการพยากรณ์เตือนการระบาด
- 6.3 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมบริการวินิจฉัยศัตรูพืช
- 6.4 รัฐถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและให้คำแนะนำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการคำแนะนำเบื้องต้น
- 6.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการสารเคมีเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 6.6 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ในการควบคุมศัตรูพืชในท้องถิ่นโดยรัฐให้คำแนะนำปรึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการควบคุมศัตรูพืช
- 6.7 กำกับ/ควบคุม การป้องกันกำจัดศัตรูพืชของ อปท. โดยส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตรและการตรวจสอบขั้นต้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ
- 6.8 การตรวจสอบมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อเนื่องทุก 4 ปี โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลาง

การผลิตพืชทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นพืชชนิดใดก็ตามมักประสบปัญหาการเข้าทำลายของศัตรูพืชชนิดต่าง ๆ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะได้มีการสำรวจการระบาดของศัตรูพืชเพื่อจัดส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรใช้เป็นข้อมูลในการพยากรณ์ และเตือนการระบาดของศัตรูพืชแล้วก็ตาม พบว่าข้อมูลที่ได้มีการเตือนการระบาดนั้นเป็นข้อมูลในภาพรวม ซึ่งอาจจะเกิดการระบาดในพื้นที่ของเกษตรกร หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นในบางพื้นที่ก็ได้ การมอบอำนาจให้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งบทบาทในการดูแลการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ มีการดูแลการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ได้ทันเหตุการณ์ และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จะต้องบริหารจัดการสำรวจศัตรูพืชหลักของพื้นที่ มีการประกาศเตือน และวางแผนให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

- 1) ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงผลที่ได้รับจากการสำรวจ
- 2) คัดเลือกและ/หรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเกษตรเพื่อรับผิดชอบภารกิจนี้โดยตรง
- 3) คัดเลือกชนิดพืชหลักที่ต้องดำเนินการ โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้
 - (1) เป็นพืชที่ปลูกมากในพื้นที่
 - (2) เป็นพืชที่สร้างรายได้หลักให้กับประชาชนในพื้นที่

(3) เป็นพืชที่มีการเข้าทำลายของศัตรูพืชเป็นประจำ

(4) เป็นพืชที่มีเกษตรกรให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมในการสำรวจ

4) รับสมัครเกษตรกรทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครสำรวจศัตรูพืช อย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 ราย ซึ่งเกษตรกรอาสาสมัครนี้จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ ตามชนิดพืชที่เลือกดำเนินการอย่างน้อย 5 ราย ต่อ 1 ชนิดพืช

5) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูล

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานสำนักงานเกษตรอำเภอ

หรือเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อจัดทำคู่มือการสำรวจ และแบบสำรวจ และเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ของ อปท.ที่รับผิดชอบและเกษตรกรอาสาสมัครเป็นรายพืช

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวันจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรศัตรูพืชที่สำคัญ วิธีการสำรวจ การวิเคราะห์ผลการสำรวจ และการเตือนการระบาด โดยประสานสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อจัดเตรียมวิทยากร โดย อปท. เป็นผู้จัดเตรียมคู่มือและแบบการสำรวจตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

6) สำรวจและวิเคราะห์ผลการสำรวจ เมื่อเจ้าหน้าที่ของ อปท.และเกษตรกรอาสาสมัครอบรมแล้ว ให้ อปท.กำหนดวันเริ่มต้นสำรวจ ตามวิธีการและขั้นตอนที่อบรมมาแล้ว การสำรวจการระบาดของศัตรูพืชนี้เกษตรกรอาสาสมัครจะทำการสำรวจและกรอกลงในแบบสำรวจทุกสัปดาห์พร้อมจัดส่งให้แก่เจ้าหน้าที่ อปท.ที่รับผิดชอบภารกิจเป็นผู้วิเคราะห์ผลการสำรวจ

7) ประกาศเตือนการระบาดและวางแผนให้การช่วยเหลือ โดยข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วนั้น จะนำไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประกาศให้เกษตรกรทราบความเคลื่อนไหวของศัตรูพืช ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการควบคุมศัตรูพืชไม่ให้ก่อให้เกิดความเสียหาย

(2) ในกรณีที่มีแนวโน้มการระบาดรุนแรงขึ้นอาจต้องมีการประกาศเตือนการระบาด ให้ประสานกับศูนย์บริหารศัตรูพืชเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยี หรือสารชีวภัณฑ์

(3) ข้อมูลการวิเคราะห์เป็นรายปี สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนการให้ความช่วยเหลือในปีถัดไปได้

ภารกิจที่ 7 การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

มีขอบเขตและขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

7.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพและรวมกลุ่ม

7.2 รัฐให้การสนับสนุนทางวิชาการและจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ

การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร เป็นภารกิจที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีอาชีพหลักด้านการเกษตร และอาชีพเสริมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร เช่น การแปรรูปผลผลิตเกษตร ออกจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

การฝึกอบรมอาชีพการเกษตรนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ประสงค์จะรับภารกิจนี้โดยจะทำงานร่วมกับ อปท. ในส่วนของการสำรวจความต้องการของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพแล้วเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตร เข้าจัดการอบรมพัฒนาอาชีพนั้นแล้วติดตามประเมินผล

ขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญมี 2 ขั้นตอน คือ การสำรวจหาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและการจัดการฝึกอบรมอาชีพ

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนภารกิจฝึกอบรมอาชีพการเกษตรจากกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการสำรวจหาความต้องการของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการคือ การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูลหรือความต้องการ การสังเคราะห์ข้อมูลหรือความต้องการ และนำเสนอข้อมูลความต้องการฝึกอบรมอาชีพของเกษตรกร ให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อวางแผนจัดการฝึกอบรมต่อไป

ภารกิจที่ 8 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

มีขอบเขตและขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

8.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจปัญหาความต้องการของเกษตรกร

8.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม

8.3 รัฐกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดจิตสำนึก และสนใจในการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น การทัศนศึกษา การอบรม ให้ความรู้ เป็นต้น

8.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้

8.5 รัฐร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการ และการตลาด

8.6 รัฐร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาสมาชิกกลุ่มในการอบรมหรือลงพื้นที่

8.7 รัฐร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด

8.8 เจ้าหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการสร้างเครือข่าย โดยรัฐร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่าย ทั้งแนวตั้งและแนวนอน

การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรและบุคคลในครอบครัว เกษตรกรที่รวมตัวเป็นสถาบันเกษตรกร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน มีลักษณะเป็นสถาบันทางสังคมอย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องผูกพันกับปัญหาต่างๆ ของคนในสังคม คือ มีกฎเกณฑ์คอยควบคุมพฤติกรรมของคนและกฎเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบปฏิบัติในสังคม โดยสถาบันเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมการเกษตร

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนภารกิจการรวมกลุ่มและการพัฒนากลุ่มจากกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) ทำการสำรวจหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร
- 2) ดำเนินการคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม
- 3) จัดเวทีแกนนำเกษตรกร
- 4) ร่วมกระตุ้นแกนนำในการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ
- 5) รวบรวมเกษตรกรที่มีปัญหา ความต้องการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเรียนรู้
- 6) จัดการอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการและการตลาด
- 7) แนะนำารณรงค์ให้สมาชิกกลุ่มร่วมออมทรัพย์หรือลงทุนเป็นทุนดำเนินการ
- 8) สนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเพื่อเพิ่มรายได้ของสมาชิก
- 9) จัดตั้งคณะประเมินผลและดำเนินการประเมินผล

ภารกิจที่ 9 การกระจายพันธุ์

มีขอบเขตและขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย คือ

- 9.1 รัฐผลิตพันธุ์ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 9.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับพันธุ์ดีไปขยาย
- 9.3 รัฐให้คำแนะนำวิชาการและการขยายกระจายพันธุ์
- 9.4 การกำกับควบคุม/ตรวจสอบ/ โดย ผอ.ศูนย์ฯ เกษตรอำเภอ และอปท.

สืบเนื่องจากแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจที่จะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยเฉพาะด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต : การส่งเสริมอาชีพ : ด้านการกระจายพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองนโยบาย

รัฐบาลและให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการด้านการกระจายพันธุ์ในส่วนของการสำรวจความต้องการของเกษตรกร ทั้งด้านพันธุ์พืชและความรู้ด้านพืชสวน เช่น ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก เห็ดและสมุนไพร เป็นต้น เพื่อที่จะนำมาวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อไป

การถ่ายโอนภารกิจด้านการกระจายพันธุ์ในส่วนของการสำรวจความต้องการของเกษตรกร ทั้งด้านพันธุ์พืช และความรู้ด้านพืชสวน เช่น ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก เห็ดและสมุนไพร เป็นต้น โดยกรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายโอนภารกิจใน 2 ส่วน ได้แก่

(1) การส่งเสริมการปลูกไม้ผลพันธุ์ดีเพื่อการบริโภคในท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร พิจารณาและดำเนินการสำรวจความต้องการปริมาณ และชนิดพันธุ์พืชเพื่อจัดทำเป็นแปลงแม่พันธุ์สำหรับการขยายพันธุ์พืชสู่เกษตรกร โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และรวบรวมข้อมูลส่งที่สำนักงานเกษตรอำเภอ โดยมีเงื่อนไขเฉพาะท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่จะรับการโอนภารกิจ และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอ จะคอยกำกับ ควบคุม คุณภาพการขยายพันธุ์พืชของ อปท.

(2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการสำรวจความต้องการการเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวนของเกษตรกร เช่น การปลูกสร้างสวนไม้ผล การขยายพันธุ์พืช การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และสมุนไพร เป็นต้น โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และรวบรวมข้อมูลส่งที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อดำเนินการจัดอบรมโดยวิทยากรจากหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร และมีเงื่อนไขว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้งหมด

4.2 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ 10 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชน

มีภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ภารกิจด้วยกัน คือ

10.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี มีขอบเขตการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย คือ

10.1.1 รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหาความต้องการ

10.1.2 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมทำแผนถ่ายทอดฯ

10.1.3 รัฐดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

10.2 การลงทุนทางธุรกิจเกษตร มีขอบเขตการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย คือ

10.2.1 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการลงทุนร่วมกัน

10.2.2 รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน

10.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มในชุมชนดำเนินการตาม

แผนการลงทุนทางธุรกิจ

10.3 การจดทะเบียนสมาชิก มีขอบเขตการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับจดทะเบียนสมาชิกตามแบบฟอร์มและออกบัตรสมาชิก

10.4 การจัดตั้งศูนย์ฯและการให้บริการ มีขอบเขตการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย คือ

10.4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกศูนย์บริการฯ ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ โดยรัฐให้คำปรึกษา

10.4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการแก่สมาชิกศูนย์ฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร และการบริการช่วยเหลือเกษตรกร เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์ เครื่องมือการเกษตร และการบริการประสานการช่วยเหลือจากทางราชการ

ศูนย์บริการตำบล หมายความว่า ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรชุมชน เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการแผนด้วยตนเองและเป็นสถานที่ให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการให้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่สำคัญแก่เกษตรกรในลักษณะบูรณาการของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริการ ณ จุดเดียว โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มอาชีพ กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตร จำนวน 14 คนเป็นกรรมการ และให้มีการคัดเลือกกันเองใน 14 คน ทำหน้าที่ประธาน มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 1 คน เป็นเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวมีหน้าที่ในการบริหารจัดการและดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นลักษณะการดำเนินการร่วมกับภาครัฐ

4.3 ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ภารกิจที่ 11 การปรับปรุงฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ขอยกเลิก เนื่องจากไม่ใช้ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ตามหนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ 1003 / 22148 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2545

5. แนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการเกษตร (2549: 5 – 11) ได้สรุปผลการปฏิบัติงานหลังจากการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านไประยะหนึ่ง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ติดตามผลการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจที่ผ่านมา ปรากฏว่าในภาพรวมยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ระยะที่ 2 (ปี พ.ศ. 2548 – 2553) สำหรับสำนักงานเกษตรจังหวัด / อำเภอ ดังนี้

5.1 กรอบแนวทางดำเนินการและเป้าหมาย ในการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดเป้าหมายของการทำงานเป็น 2 ระยะ คือ

5.1.1 เป้าหมายเบื้องต้น สำนักงานเกษตรอำเภอทุกแห่งดำเนินการจัดให้มีการส่งมอบ / รับมอบภารกิจกับ อปท. (แต่ละแห่ง) ทั้งหมดทุกภารกิจ

5.1.2 เป้าหมายที่แท้จริง ต้องการให้ อปท. สามารถนำภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรที่รับมอบไปแล้ว นำไปปฏิบัติให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงภายในปี 2553 ซึ่งการดำเนินงานในส่วนนี้จะเกิดได้เร็วหรือช้าขึ้นกับตัวของ อปท. แต่ละแห่งที่จะเห็นความจำเป็นหรือจัดความสำคัญก่อนหลังที่จะดำเนินการ

ทั้งนี้ หลังจากการถ่ายโอนภารกิจให้ อปท. แล้ว มิได้หมายความว่า ภารกิจเหล่านั้นเป็นหน้าที่ของ อปท. แต่ฝ่ายเดียว สำนักงานเกษตรอำเภอไม่ต้องเกี่ยวข้องอีกต่อไป แต่ที่แท้จริงแล้วต้องเป็นการทำงานร่วมกันโดยส่วนราชการจะค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนบทบาทจากเป็นผู้ปฏิบัติในภารกิจนั้น ๆ มามีบทบาทเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการแก่ท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้ อปท. มีความเข้มแข็งขึ้น สามารถนำภารกิจไปให้บริการเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนจนบรรลุตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้ อปท. ต่อไป

5.2 ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติงาน

5.2.1 ขั้นตอนการส่งมอบ / รับมอบภารกิจ

เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เกี่ยวข้องหลายแห่งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า อปท. ต้องมีความพร้อมก่อนรับโอนภารกิจจากส่วนราชการส่งผลให้การส่งมอบ / รับมอบภารกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงขอความร่วมมือสำนักงานเกษตรจังหวัด / อำเภอ ที่ยังไม่ได้ส่งมอบภารกิจ หรือส่งมอบยังไม่ครบทุกภารกิจ ให้เร่งรัดการส่งมอบภารกิจทุกภารกิจให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เนื่องจาก

กฎหมายได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ อปท. พร้อมก่อนจะรับแต่อย่างใด

1) แนวทางดำเนินการ : ในกรณีที่ยังไม่ได้ส่งมอบภารกิจ หรือส่งมอบไม่ครบทุกภารกิจ

ก. ประสานงานกับสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ เพื่อประสานงานและปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวางแผนสนับสนุนการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจฯ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ข. ตรวจสอบการดำเนินงานตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้ท้องถิ่นทุกภารกิจว่าสำนักงานเกษตรอำเภอได้ปฏิบัติงานในภารกิจฯ แล้ไหน อย่างไร มีชิ้นงานหรือไม่ แผนงานดำเนินการเป็นอย่างไร เพื่อให้การส่งมอบ / รับมอบภารกิจมีหลักฐาน / เอกสารประกอบการส่งมอบอย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อ อปท. รับภารกิจฯ ไปแล้ว สามารถดำเนินงานตามภารกิจนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่องไม่ต้องเริ่มต้นใหม่ หรือขาดช่วงไป

ค. จัดทำหนังสือแจ้งส่งมอบภารกิจให้ อปท. ทุกแห่งที่เกี่ยวข้องในเขตรับผิดชอบ โดยประสานงาน อปท. จัดให้มีการจัดทำบันทึกส่งมอบ / รับมอบภารกิจระหว่างกันเป็นรายการกิจ

ง. กรมส่งเสริมการเกษตรมอบอำนาจให้อำเภอ (นายอำเภอ) เป็นผู้มีอำนาจลงนามแทนกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะผู้ส่งมอบภารกิจ โดยเกษตรอำเภอเป็นพยาน (ในส่วนของ อปท. นายก อปท. เป็นผู้ลงนาม ปลัด อปท. เป็นพยาน) โดยให้ใช้บันทึกการส่งมอบรับมอบภารกิจที่เป็นคู่ฉบับ เป็นหลักฐานสำคัญระหว่างกัน

2) แนวทางดำเนินการ : เมื่อมีการส่งมอบ/รับมอบภารกิจเรียบร้อยแล้ว

ก. กรณีที่มีการรับมอบส่งมอบภารกิจกับ อปท. ใดไปแล้ว โดยใช้หนังสือตอบรับเป็นหลักฐาน หรือใช้บันทึกการส่งมอบรับมอบภารกิจ โดยเกษตรอำเภอเป็นผู้ลงนามในฐานะผู้มอบ ให้ถือว่าสามารถใช้เป็นหลักฐานได้โดยไม่ต้องทำขึ้นใหม่

ข. หลังจากการส่งมอบรับมอบภารกิจระหว่างกันแล้ว ให้อำเภอประสานงาน อปท. ได้ับรรจุภารกิจที่ถ่ายโอนทุกเรื่องเข้าอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณ แผนปฏิบัติการ และอื่น ๆ ตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น ขึ้นมารองรับการดำเนินงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในงบประมาณถัดไปได้

ค. วางแผนเตรียมการถ่ายโอนภารกิจฯ ภายในสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยมีการชักชวนเจ้าหน้าที่ให้มีความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติต่อ อปท. ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งมอบหมายให้มีเจ้าภาพในการประสานงานกับ อปท. แต่ละแห่งชัดเจน

ง. จัดให้มีการปรึกษาหารือ ประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจระหว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกับ อปท. แต่ละแห่ง เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้เรียนรู้ในกระบวนการทำงาน ถ่ายโอนภารกิจร่วมกันในลักษณะ “รู้เขา รู้เรา” และบูรณาการการทำงานร่วมกัน

5.2.2 ขั้นตอนการนำภารกิจที่ถ่ายโอนไปปฏิบัติเพื่อให้บริการประชาชน

1) ภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรที่ถ่ายโอนให้อปท. (9 ภารกิจ) มีรูปแบบการถ่ายโอนในลักษณะ “อปท. ดำเนินการร่วมกับรัฐ” โดย อปท. มีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ และส่วนราชการมีบทบาทเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ สนับสนุนทางวิชาการแก่ท้องถิ่น และภารกิจดังกล่าว (9 ภารกิจ) เป็นกิจกรรมประเภท “เลือกทำโดยอิสระ” ซึ่งแม้ว่า อปท. มีอิสระในการที่จะเลือกทำตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น แต่ก็ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของ อปท. ที่ยังต้องดำเนินการต่อไป

2) การผลักดันให้ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้วไปสู่การปฏิบัติเกิดประโยชน์แก่ประชาชน สำนักงานเกษตรอำเภอ และ อปท. ต้องมีการประชุมหารือกันเพื่อกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานร่วมกันตามศักยภาพที่มีอยู่ของแต่ละฝ่าย โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีร่วมกัน ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องเริ่มทำพร้อมกันทุกภารกิจ แต่ควรเริ่มจากภารกิจใดภารกิจหนึ่งที่ทั้งสองฝ่ายมีความพร้อมนำไปปฏิบัติได้มากที่สุดในลักษณะนำร่อง แล้วค่อยขยายไปสู่ภารกิจที่เหลือ และทยอยนำไปสู่การปฏิบัติจนครบทุกภารกิจ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรยังคงทำหน้าที่โดยเป็นผู้เกี่ยวข้องให้คำปรึกษาการดำเนินงานตามภารกิจแก่ อปท.

ก. แนวทางปฏิบัติระดับจังหวัด

ก) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จัดประชุมเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอทั้งสองหน่วยงาน เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ ปัญหา / อุปสรรคการถ่ายโอนภารกิจ และวางแนวทาง / แก้ไขปัญหา / ปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้อปท.

ข) ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานแก่อำเภอ

ข. แนวทางปฏิบัติระดับอำเภอ

ก) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ จัดประชุมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องการถ่ายโอนภารกิจ ประกอบด้วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการศูนย์บริการฯ ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ นายกเทศบาล / อบต. ปลัดเทศบาล / อบต. วัตถุประสงค์ของการประชุมดังกล่าวเพื่อ

(ก) ชี้แจงและทบทวนบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่จะดำเนินการตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้ชัดเจน โดยแบ่งงานตามบทบาท / หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้ชัดเจน

ตามหลักการ เทศบาล/อบต. เป็นผู้ปฏิบัติ (ดำเนินการ) สนับสนุนปัจจัยและค่าใช้จ่าย ส่วนราชการสนับสนุนทางวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำ

(ข) กำหนดตัวบุคคลในแต่ละฝ่ายเป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน / ประสานงานในการกิจถ่ายโอนให้ชัดเจน

(ค) ใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ เพื่อนำร่องเป็นภารกิจแรกที่เหมาะสมกับ อปท. ทำงานร่วมกัน และเกิดการขับเคลื่อนภารกิจอื่น ๆ ตามมาในภายหลัง ตามความจำเป็นและศักยภาพของพื้นที่ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยแบ่งภารกิจดังกล่าวออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ก ภารกิจที่ใช้เป็นตัวตั้งในการรับโอนภารกิจฯ ซึ่งต้องดำเนินการให้ครบทุก อปท. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล (มี 4 ภารกิจย่อย)
 ข ภารกิจที่มีเนื้องานเกี่ยวข้องกับศูนย์บริการฯ ซึ่งควรดำเนินการให้ครบทุก อปท. ได้แก่

- การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฯ
- การสำรวจข้อมูลฯ
- การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม
- การฝึกอบรมอาชีพ
- การบริการข้อมูล และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ค. ภารกิจอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องมีครบทุก อปท. ได้แก่

- การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- การกระจายพันธุ์

(ง) กำหนดเป้าหมาย/แผนการดำเนินการร่วมกัน โดยกำหนด อปท. ที่นำภารกิจถ่ายโอนไปดำเนินการในแต่ละปีให้ชัดเจน ตามความพร้อมของแต่ละแห่ง ทั้งนี้ อาจเริ่มจากเทศบาลตำบล อบต. ขนาดใหญ่ อบต. ขนาดกลาง และ อบต. ขนาดเล็ก ตามลำดับ

ข) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับ อปท. จัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกันในแต่ละกิจกรรมของแต่ละภารกิจ

ค) กำหนดบทบาทหน้าที่ในแผนปฏิบัติที่ดำเนินการร่วมกันอย่างชัดเจน (จัดทำคู่มือ / รายละเอียด / ขั้นตอนการปฏิบัติ)

ง) สำนักงานเกษตรอำเภอมอบหมายนักวิชาการประสานงานกับ อปท. หรือ อบต. ทุกท่านเพื่อเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่

จ) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับท้องถิ่น อำเภอ และ อปท. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของภารกิจที่ถ่ายโอน เสนอจังหวัด กรม เพื่อรายงานสำนักนายกรัฐมนตรี ตามแบบรายงานทุก 6 เดือน

ฉ) สำนักงานเกษตรอำเภอและ อปท. ร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจ

ช) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับ อปท. จัดทำประกาศให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นทราบถึงการเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการ (ตามภารกิจที่ถ่ายโอน) และแผนการเปิดให้บริการ เพื่อประชาชนได้ทราบและสามารถติดต่อขอใช้บริการต่างๆ ได้ถูกต้อง และเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ทั้งสองฝ่ายได้กำหนดไว้

3) ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจ

ในการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจฯ ส่วนราชการและท้องถิ่นสามารถประเมินความก้าวหน้า / ความสำเร็จในเบื้องต้นได้ด้วยตนเองจากตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

(1) เป้าหมายเบื้องต้น

ก. เป้าประสงค์ ต้องการให้เกิดการส่งมอบ / รับมอบภารกิจระหว่างส่วนราชการกับ อปท.

ข. ตัวชี้วัด มีหลักฐานการส่งมอบ / รับมอบภารกิจที่เป็นลายลักษณ์อักษร

(2) เป้าหมายที่แท้จริง

ก. เป้าประสงค์ อปท. สามารถนำภารกิจที่ได้รับมอบจากส่วนราชการไปปฏิบัติให้บริการประชาชนได้จริง

ข. ตัวชี้วัด

- อปท. มีผู้รับผิดชอบ (ภารกิจถ่ายโอน) โดยตรง
- อปท. มีแผนการดำเนินงานภารกิจถ่ายโอน
- อปท. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภารกิจถ่ายโอน
- สำนักงานเกษตรอำเภอมีผู้ประสานงานเพื่อสนับสนุนภารกิจถ่ายโอน

โอนเป็นราย อปท.

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

6.1 ความหมายของความคิดเห็น

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ดังนี้

สุกรีพ พิพิธกุล (2542: 15) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง และทัศนคติของบุคคล ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

ประสิทธิ์ รัตนชวานนท์ (2543: 13) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการพูดหรือเขียนเกิดจากความรู้สึกลึกภายใน ซึ่งความรู้สึกลึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม หรืออคติ อาจกล่าวในอีกแง่หนึ่งว่า เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ เป็นพฤติกรรมภายในซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่นนอกจากตัวของเขาผู้นั้นเอง แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดมีเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม หรืออคติอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็ไม่อาจทราบได้ว่าเขามีเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม หรืออคติอย่างไร

อนุพงษ์ เนื่องจางง (2544: 7) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า คือ ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกิดจากพื้นความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ส่วนการแสดงผลทางความคิดอาจแสดงออกมาเป็นคำพูดหรือการเขียน ซึ่งการแสดงผลนี้อาจจะเป็นไปในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ปีทมา เจริญเมือง (2546: 8) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งเกิดจากความรู้สึกภายในต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะออกมาโดยการพูดหรือเขียน ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นจะแตกต่างกันออกไปโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเป็นที่ยอมรับ หรือไม่ยอมรับจากบุคคลอื่นก็ได้

Good (1959: 339) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึก ประทับใจ ความเชื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

จากคำจำกัดความเกี่ยวกับความคิดเห็นทั้งหมดที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะ แล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออก ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นจะแตกต่างกันออกไปโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคล

6.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

Oskamp (1977: 122) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นมี ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (gene and physiological factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะพูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ปัจจัยทางร่างกายเช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล ยกตัวอย่าง เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษนิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรงเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความสุขต่อน้ำส้มที่ได้รับประทานเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์โดยตรงที่เราได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดู ของพ่อแม่ และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ได้รับมา

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเพื่อนในโรงเรียนกลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตาม เป็นตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (mass media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

คมศักดิ์ ศรีนิมมวล (2547: 42-43) ได้กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป ปัจจัยดังกล่าวสรุปได้ ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ได้แก่ อายุ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพของสมอง เป็นต้น

1.2 ระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เนื่องจากการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ มากขึ้น ทำให้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามมา

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้ในกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ โดยเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เป็นการได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่มีอยู่

6.3 การวัดความคิดเห็น

เนื่องจากความคิดเห็น (opinion) และทัศนคติ (attitude) มีความหมายรวมทั้งมีลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น การวัดความคิดเห็นสามารถใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายในและไม่สามารถทราบได้เลยว่า บุคคลมีทัศนคติอย่างไร จึงต้องใช้วิธีอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกโดยมีวิธีวัด ดังนี้

(สุพกรีพ พิพิธกุล 2542: 16 - 17)

1. การรายงานตนเอง (self – report measures) เป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ซึ่งจะวัดเพียงแต่ดี-ไม่ดี โดยมีมาตรวัด ได้แก่

1.1 มาตรวัดของเทอร์สโตน (Thurstone scales) มาตรวัดแบบนี้สร้างโดยการรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการวัด ควรจะได้ประมาณ 100 ข้อเป็นอย่างน้อยโดยมีลักษณะเป็นทางบวก (+) อย่างมาก เป็นกลาง และทางลบ (-) อย่างมาก จากนั้นก็ให้เลือกข้อความที่ต่างจากความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการจะวัดนำมาคำนวณหามัธยฐาน (median) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของแต่ละข้อแล้วเลือกข้อความค่ามาตรฐานที่วัดได้ก็จะเหลือเพียง 20 ข้อความ หรือมากที่สุดไม่เกิน 45 ข้อความ

1.2 มาตรวัดของไลเคิร์ต (Likert - type scales) ไลเคิร์ตได้สร้างมาตรวัดทัศนคติ โดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งทางบวก (+) และทางลบ (-) ปะปนกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้มักจะพบว่าผู้ตอบ “ไม่มีความคิดเห็น” เป็นส่วนใหญ่ จึงมีการใช้คำพูดว่า “เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย” แทน เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

2. การจำแนกความหมาย (semiteles differential scales) ซึ่ง Osgood เป็นผู้สร้างมาตรวัดแบบนี้ โดยประกอบด้วย คำคุณศัพท์ที่บรรยายลักษณะของเป้าหมายที่เราต้องการวัดที่แสดงลักษณะตรงข้ามกัน เช่น บวก - ลบ ดี - เลว ยินดี - ไม่ยินดี เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย ซึ่งในระหว่างคำศัพท์คู่นี้จะมีช่วงห่างกัน 7 ภาคชั้นผู้ตอบจะเลือกคำที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าหมายที่เขาามีอยู่ คะแนนของทัศนคติจะดูจากการรวมคะแนนแต่ละข้อ ซึ่งจะอยู่ระหว่าง 1-7 คะแนน

3. การสังเกตพฤติกรรม (observation of overt behavior) เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เราทราบถึงทัศนคติ ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการให้ความคิดเห็นได้ อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม รวมทั้งการใช้วิธีการดิงการสะท้อนภาพ เช่น การให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่ไม่ชัดเจน หรือให้เติมคำหรือข้อความนอกจากนี้ยังมีวิธีการวัดจากผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เช่น อัตราการเต้นของหัวใจ การหดและหรือขยายม่านตา และการวัดด้วยการแสดงออกทางหัวใจ

จึงสรุปได้ว่า ถึงแม้ไม่สามารถวัดความคิดเห็นได้โดยตรงแต่เนื่องจากความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยภาษาพูด ภาษาเขียนจึงสามารถวัดได้จากการแสดงออกดังกล่าว โดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น การตอบแบบสอบถาม การฉายภาพ การสัมภาษณ์ และการเล่าความรู้สึก นอกจากนี้ยังมีวิธีการวัดจากผลการทำแบบทดสอบ แบบปรนัย การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เช่น อัตราการเต้นของหัวใจ การหดและหรือขยายม่านตา และการวัดด้วยการแสดงออกทางหัวใจ เป็นต้น

7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงสืบค้นข้อมูลวิจัยที่ใกล้เคียง สรุปได้ ดังนี้

7.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

วีระศักดิ์ สุขทอง (2545:80) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานตามบทบาทของผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้น คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผลการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้อำนวยการศูนย์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 44.63 ปี ประมาศสองในสามจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 20.37 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว โดยเฉลี่ยผู้อำนวยการศูนย์ฯ รับผิดชอบศูนย์ฯ คนละ 1.45 ศูนย์ รายได้ในรอบปีที่ผ่านมาผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีรายได้เฉลี่ย 223,368.43 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 520,007.93 บาท

เอนก รัตน์รองใต้ (2549:81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานของบุคคลพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และมากกว่า 45 ปี ร้อยละ 44.44 เท่ากัน มีครอบครัวแล้วร้อยละ 87.50 จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 73.61 ปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาแล้วมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.55 โดยปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 66.67 รับผิดชอบ 1 ตำบลร้อยละ 66.67 และมีถึง 33.33 ที่รับมากกว่า 1 ตำบล

7.2 ความคิดเห็นต่อการถ่ายโอนภารกิจ

กมลวรรณ สุรวินัยบดี (2546: 78) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่อนามัยที่มีผลต่อการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการปกครองท้องถิ่น นโยบายการถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีการสังเกตการณ์เพื่อทราบความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำนวน 14 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า ความสมัครใจในการถ่ายโอนฯ ของทั้งสถานีอนามัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ หากฝ่ายใดยังไม่พร้อม การถ่ายโอนย่อมล้มเหลว ควรค่อยเป็นค่อยไปโดยเริ่มจากงานด้านควบคุมป้องกันโรค และสุขภาพ สิ่งแวดล้อมก่อน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยมีความคุ้นเคยกับการทำงานด้านนี้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และวางแนวทางการทำงานด้านอื่น ๆ ร่วมกันต่อไป ควรมีกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการทำงาน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นควรมีโครงสร้าง กรอบอัตรากำลัง ที่รองรับการถ่ายโอนงานสาธารณสุข และสถานีอนามัยในอนาคตทั้งสถานีอนามัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ของตนเองและอีกฝ่าย เพื่อความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อกันเป็นเชิงบวก มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนต่อไป

คมศักดิ์ ศรีนิมมวล (2547: 75) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานปกครองท้องถิ่นที่มีต่อความพร้อมของการรับโอนภารกิจในการกระจายอำนาจของเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกในระดับสูงจะเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบทั่วไปที่เกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น ขณะที่มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการรับโอนภารกิจการกระจายอำนาจในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความพร้อมมากที่สุดในด้านความสามารถทางเศรษฐกิจ รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถทางการเมือง และด้านความสามารถในการบริหารงาน โดยเห็นว่ามีความพร้อมในด้านความสามารถของประชาชนน้อยที่สุด

เอนก รัตนรุ่งใต้ (2549:76-81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอเห็นด้วยที่ควรมีการถ่ายโอนภารกิจหลักทั้ง 9 ภารกิจ โดยเห็นด้วยมากที่สุดที่ควรมีการถ่ายโอนภารกิจการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ร้อยละ 88.89 ส่วนภารกิจที่เห็นด้วยต่ำสุดคือ การผลิตและบริการพันธุ์พืชสวน เห็นควรให้มีการถ่ายโอนร้อยละ 59.72 ส่วนความคิดเห็น ที่มีต่อความสามารถในการนำภารกิจที่ถ่ายโอนในแต่ละขั้นตอน แต่ละประเด็นย่อยไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นด้วยที่ควรมีการถ่ายโอนภารกิจ ทุกประเด็นย่อย โดยค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด 2.50 คือประเด็นการดูแลรักษาแปลงผลิตพืชพันธุ์ดี ในภารกิจการผลิตและบริการพันธุ์พืชสวน ด้านการกระจายพันธุ์

อดิชาติ จักรคำปิ่น (2549: 116-120) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ มีความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และองค์การบริหาร

บริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ มีความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ

เอนก รัตน์รองใต้ (2549:82) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาด้านปัญหาอุปสรรค พบว่า อปท.ไม่เข้าใจในภารกิจที่มีการถ่ายโอนรับมอบส่งมอบอย่างแท้จริง ส่วนปัญหาที่คาดว่าจะเกิดหลังจากมีการถ่ายโอนภารกิจแล้ว คือ อปท.ไม่มีบุคลากรด้านการเกษตรจะทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจทำให้การปฏิบัติงานไม่สำเร็จได้ อปท.อาจไม่ดำเนินการตามภารกิจที่ถ่ายโอนเนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจน และ อปท.ไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการสนับสนุนด้านการเกษตร สำหรับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ถ่ายโอนคือ อปท.ควรเพิ่มบุคลากรด้านการเกษตรและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในภารกิจที่ถ่ายโอน ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นที่ปรึกษาโดยตำแหน่ง และควรจัดให้มีการชี้แจงเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนร่วมกันระหว่าง อปท.กับกรมส่งเสริมการเกษตร

อดิชาติ จักรคำปัน (2549: 116-120) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลการศึกษาด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเพื่อนำไปกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ในภาคตะวันตกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย ตัวแปร ดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา และการได้รับการอบรมสัมมนา

2. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้ ด้านความสมัครใจในการถ่ายโอนและรับโอนภารกิจของทั้งสองฝ่าย ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานภารกิจที่ถ่ายโอนของ อปท. การกำหนดโครงสร้างอัตราค่าจ้างของ อปท.เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ การศึกษาบทบาทของแต่ละ

ฝ่ายให้ชัดเจน การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อกันในเชิงบวก และการเตรียมความพร้อมของ อปท. ในการรับโอนภารกิจ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจ ทั้ง 9 ภารกิจ ข้อเสนอแนะและการประสานงานกับ อปท. ด้านการส่งมอบ-รับมอบภารกิจ การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท. การดำเนินภารกิจร่วมกันระหว่างรัฐกับ อปท. การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับ อปท. การกำหนดตัวบุคคลแต่ละฝ่ายทำหน้าที่ปฏิบัติงาน/ประสานงานในภารกิจที่ถ่ายโอนให้ชัดเจน และการใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่งมีรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ที่รับผิดชอบศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เจ้าพนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร พนักงานราชการ หรือเจ้าพนักงานเทคนิคเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี จำนวน 450 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973: 725 - 729) ที่ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น ในที่นี้ยอมให้เกิดได้ร้อยละ 5

ดังนั้น

$$n = \frac{450}{1 + 450(0.05)^2}$$

n = 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.11 ของประชากร

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างระดับอำเภอคัดเลือกมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ทั้งหมด 62 อำเภอ ตามสัดส่วน ร้อยละ 47.11 ของประชากรแต่ละอำเภอ แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
กาญจนบุรี	13	82	39
นครปฐม	7	67	32
ประจวบคีรีขันธ์	8	43	20
เพชรบุรี	8	51	24
ราชบุรี	10	82	39
สมุทรสงคราม	3	20	9
สมุทรสาคร	3	19	9
สุพรรณบุรี	10	86	40
รวม	62	450	212

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่มีลักษณะของคำถามแบบปลายปิด (close – ended questions) และคำถามแบบปลายเปิด (open - ended questions) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลารับราชการ ตำแหน่ง รายได้ การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตำบล ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ สถานที่ตั้งของบ้านพัก และการได้รับการฝึกอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อย
3 คะแนน	=	เห็นด้วยปานกลาง
4 คะแนน	=	เห็นด้วยมาก
5 คะแนน	=	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้

2.2 การตรวจสอบแบบสอบถาม หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อถือได้ (reliability) แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ดังนี้

2.2.1 การนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทั้งหมด มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์และมีความถูกต้องตามที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุด

2.2.2 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปสอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 ราย เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้สูตรของ Cronbach ซึ่งเรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” (α -coefficient) (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530: 93) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.9832 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ แต่ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงในรายละเอียดบ้างเล็กน้อยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอของภาคตะวันตก ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือน มิถุนายน 2550 โดยวิธีการแจกแบบสอบถามในวันประชุมประจำเดือนของสำนักงานเกษตรอำเภอ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมทางไปรษณีย์กรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาไม่ครบ ดังนั้น จึงเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนจำนวน 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.0

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายระดับความคิดเห็น ในแต่ละประเด็น กำหนด ดังนี้

1.00 – 1.80 หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60 หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
2.61 – 3.40 หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20 หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
4.21 – 5.00 หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติ คือ ความถี่ และ ร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลารับราชการ รายได้ ตำแหน่ง การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตำบล ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ สถานที่ตั้งของบ้านพักอาศัย การได้รับฝึกอบรมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

n=212		
สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	157	74.1
หญิง	55	25.9
2. อายุ (ปี)		
< 31	20	9.4
31-40	29	13.7
41-50	102	48.1
51-60	61	28.8
ค่าต่ำสุด = 22.0	ค่าสูงสุด = 58.0	
\bar{X} = 45.36	S.D. = 8.60	
3. สถานภาพ		
โสด	69	32.5
สมรสแล้ว	143	67.5
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	34	16.0
ปริญญาตรี	169	79.7
สูงกว่าปริญญาตรี	9	4.3
5. ระยะเวลารับราชการ (ปี)		
< 11	46	21.7
11 - 20	15	7.1
21 - 30	138	65.1
> 31	13	6.1
ค่าต่ำสุด = 1.0	ค่าสูงสุด = 33.0	
\bar{X} = 21.05	S.D. = 9.689	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=212		
สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6. รายได้ (บาท/เดือน)		
< 10,001	16	7.5
10,001 – 20,000	41	19.3
20,001 – 30,000	143	67.5
> 30,000	12	5.7
ค่าต่ำสุด = 8,630.0 ค่าสูงสุด = 60,000.0		
\bar{X} = 23,345.28 S.D. = 4,460.44		
7. การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน (ปี 2550)		
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร	5	2.4
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	159	75.0
เจ้าพนักงานการเกษตร	48	22.6
8. จำนวนตำบลที่รับผิดชอบ (ตำบล)		
1	71	33.5
2	110	51.9
3	16	7.5
> 3	15	7.1
ค่าต่ำสุด = 1.0 ค่าสูงสุด = 5.0		
\bar{X} = 1.91 S.D. = 0.90		
9. สถานที่ตั้งของบ้านพัก		
อยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งที่รับผิดชอบ	48	22.6
ไม่อยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งที่รับผิดชอบ	164	77.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=212		
สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
10. ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ (ปี)		
1 – 3	34	16.0
4 – 6	49	23.2
7 - 9	129	60.8
ค่าต่ำสุด = 1.0	ค่าสูงสุด = 9.0	
\bar{X} = 6.41	S.D. = 2.36	
11. การได้รับการฝึกอบรมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ		
ไม่เคย		45.3
เคย (ครั้ง)	116	54.7
1	84	39.6
2	26	12.3
3	6	2.8
ค่าต่ำสุด = 1.0	ค่าสูงสุด = 3.0	
\bar{X} = 1.33	S.D. = 0.57	

จากตารางที่ 4.1 การศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

เพศ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.1) เป็นเพศชาย และหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 25.9) เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 48.1) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมาเกินกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 28.8) มีอายุระหว่าง 51 -60 ปี และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 13.7 และ 9.4) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และมีอายุน้อยกว่า 31 ปี โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีอายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 58 ปี และอายุเฉลี่ย 45.36 ปี

สถานภาพสมรส พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 67.5) มีสถานภาพสมรสแล้ว และประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 32.5) เป็นโสด

การศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประมาณสี่ในห้า (ร้อยละ 79.7) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 16.0 และ 4.3) จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ระยะเวลารับราชการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบสองในสาม (ร้อยละ 65.1) มีระยะเวลารับราชการระหว่าง 21 – 30 ปี รองลงมาเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 21.7) มีระยะเวลารับราชการน้อยกว่า 11 ปี และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 7.1 และ 6.1) มีระยะเวลารับราชการระหว่าง 11 – 20 ปี และมากกว่า 31 ปี โดยมีระยะเวลารับราชการน้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 33 ปี และระยะเวลารับราชการเฉลี่ย 21.05 ปี

รายได้ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 67.5) มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน รองลงมาเกือบหนึ่งในห้า (ร้อยละ 19.3) มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 7.5 และ 5.7) มีรายได้น้อยกว่า 10,001 บาทต่อเดือน และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้ต่ำสุด 8,630 บาทต่อเดือน สูงสุด 60,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ย 23,345.28 บาทต่อเดือน

การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน (ปี 2550) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามในสี่ (ร้อยละ 75.0) ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร รองลงมาประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 22.6) ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตร และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 2.4) ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร

จำนวนตำบลที่รับผิดชอบ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.9) รับผิดชอบ จำนวน 2 ตำบล รองลงมาหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.5) รับผิดชอบ 1 ตำบล มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 7.5 และ 7.1) รับผิดชอบ 3 ตำบล และรับผิดชอบมากกว่า 3 ตำบล ตามลำดับ โดยมีจำนวนตำบลรับผิดชอบต่ำสุด 1 ตำบล สูงสุด 5 ตำบล เฉลี่ย 1.91 ตำบล

สถานที่ตั้งของบ้านพัก พบว่า สถานที่ตั้งของบ้านพักของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.4) ไม่อยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งในพื้นที่รับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 22.6) มีบ้านพักตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งในพื้นที่รับผิดชอบ

ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามในห้า (ร้อยละ 60.8) มีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ระหว่าง 7 - 9 ปี รองลงมาเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 23.2) มีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ระหว่าง 4 - 6 ปี และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 16.0) มีระยะเวลา

เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ระหว่าง 1 – 3 ปี โดยมีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 9 ปี เฉลี่ย 6.41 ปี

การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.7) เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสองในห้า (ร้อยละ 39.6) เคยได้รับการฝึกอบรม 1 ครั้ง และมากกว่าหนึ่งในห้า (ร้อยละ 22.4) เคยได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้ง และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 5.2) ได้รับการฝึกอบรม 3 ครั้ง โดยได้รับการฝึกอบรมต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 3 ครั้ง และเฉลี่ย 1.33 ครั้ง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 45.3) ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ ประกอบด้วย 1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 3. การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 4. การรวบรวมส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช 6. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม 8. การกระจายพันธุ์ และ 9. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรระดับตำบล โดยใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการถ่ายโอนภารกิจแต่ละด้าน ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.2 ถึง ตารางที่ 4.10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

n = 212			
การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การจัดทำทะเบียนเกษตรกรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการ ดังนี้	3.96	0.98	มาก
1.1 จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	4.05	0.96	มาก
1.2 ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน	4.18	0.91	มาก
1.3 ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรทุกปี	3.64	1.37	มาก
2. ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล	3.98	0.78	มาก
2.1 ผู้แทนชุมชน หรือเกษตรกรอาสาสมัครสำรวจข้อมูลในพื้นที่เป็นรายครัวเรือน	3.64	1.06	มาก
2.2 อปท. รวบรวมข้อมูลในพื้นที่เป็นรายหมู่บ้าน	4.15	0.87	มาก
2.3 อปท. รวบรวมข้อมูลเป็นรายพีช	4.11	0.90	มาก
2.4 อปท. นำข้อมูลรายหมู่บ้านเข้าสู่เวทีชุมชน	4.07	0.80	มาก
2.5 อปท. นำข้อมูลรายพีชเข้าสู่เวทีชุมชน	3.94	0.91	มาก
3. ขั้นตอนการจัดเวทีชุมชนพิจารณาข้อมูล ดำเนินการดังนี้	3.77	0.78	มาก
3.1 ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายหมู่บ้าน	4.01	0.92	มาก
3.2 ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายพีช	4.01	0.92	มาก
3.3 สรุปเป็นข้อมูลระดับตำบล	4.07	0.94	มาก
3.4 อปท. รวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้านให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	4.00	1.15	มาก
3.5 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสรุปข้อมูลระดับตำบล (รต.) ทุกเดือน	2.75	1.23	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.89	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับภารกิจด้านการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

1. การกิจการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

1.1 การจัดทำทะเบียนเกษตรกรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการพบว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากต่อการจัดทำทะเบียนเกษตรกรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน 2) จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และ 3) ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรทุกปี

1.2 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล พบว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากต่อขั้นตอนการจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 5 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) อปท. รวบรวมข้อมูลในพื้นที่เป็นรายหมู่บ้าน 2) อปท. รวบรวมข้อมูลเป็นรายพืช 3) อปท. นำข้อมูลรายหมู่บ้านเข้าสู่เวทีชุมชน 4) อปท. นำข้อมูลรายพืชเข้าสู่เวทีชุมชน และ 5) ผู้แทนชุมชนหรือเกษตรกรอาสาสมัครสำรวจข้อมูลในพื้นที่เป็นรายครัวเรือน

1.3 ขั้นตอนการจัดเวทีชุมชนพิจารณาข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากต่อขั้นตอนการจัดเวทีชุมชนพิจารณาข้อมูล ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 5 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 4 เรื่อง และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ชุมชนสรุปเป็นข้อมูลระดับตำบล 2) ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายหมู่บ้าน และ ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายพืช 4) อปท. รวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้านให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสรุปข้อมูลระดับตำบล (รต.) ทุกเดือน

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการจัดทำแผน
พัฒนาการเกษตรระดับตำบล

n = 212

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแนวทางตามขั้นตอน ดังนี้	3.82	0.85	มาก
1.1 เตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ ชุมชนพึ่งพาตนเอง	3.83	1.00	มาก
1.2 ทบทวนอดีตโดยจัดเวทีระดับตำบลเพื่อให้ชุมชน เรียนรู้พัฒนาการของตนเองที่ผ่านมา	3.92	0.95	มาก
1.3 จัดเวทีระดับตำบลเพื่อค้นหาศักยภาพของชุมชน	3.89	0.98	มาก
1.4 คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อให้ชุมชนแลกเปลี่ยน เรียนรู้	3.99	0.89	มาก
1.5 ให้ผู้นำชุมชนศึกษาพื้นที่ต้นแบบ	3.69	1.03	มาก
2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร มีดังนี้	3.82	0.86	มาก
2.1 กำหนดประเด็นการพัฒนาในระดับตำบลโดยผ่านเวที ประชาคมที่ อปท.เป็นเจ้าภาพ	3.88	0.99	มาก
2.2 พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลของชุมชน	3.92	0.93	มาก
2.3 พิจารณาการจัดทำแผนจากปัญหาของชุมชน	3.93	0.98	มาก
2.4 พิจารณาการจัดทำแผนจากศักยภาพของชุมชน	3.81	1.05	มาก
2.5 พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลที่ได้จากการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ	3.64	1.15	มาก
2.6 ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับ ตำบลต้องสอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสาม ปีของ อปท.	3.75	1.13	มาก
3. การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนดังนี้	3.57	0.911	มาก
3.1 ชุมชนนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยตนเอง	3.57	1.11	มาก
3.2 ชุมชนขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น	3.57	1.00	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการดังนี้	3.64	0.92	มาก
4.1 สนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมจัดทำแผน	3.61	1.07	มาก
4.2 สนับสนุนงบประมาณตามแผนที่ชุมชนเสนอ	3.75	1.11	มาก
4.3 พิจารณากิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้	3.55	1.09	มาก
4.4 ผนวกกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้ ให้ผนวกอยู่ในแผนสามปีของ อปท.	3.59	1.13	มาก
4.5 เรียนรู้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ร่วมกัน	3.69	1.14	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.86	0.63	มาก

n = 212

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับภารกิจด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

2. ภารกิจการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

2.1 กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแนวทางตามขั้นตอน พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางตามขั้นตอน ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 5 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อให้ชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ทบทวนอดีตโดยจัดเวทีระดับตำบลเพื่อให้ชุมชนเรียนรู้พัฒนาการของตนเองที่ผ่านมา 3) จัดเวทีระดับตำบลเพื่อค้นหาศักยภาพของชุมชน 4) เตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และ 5) ให้ผู้นำชุมชนศึกษาพื้นที่ต้นแบบ

2.2 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 6 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมากทั้ง 6 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) พิจารณาการจัดทำแผนจากปัญหาของชุมชน 2) พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลของชุมชน 3) กำหนดประเด็นการพัฒนาในระดับตำบลโดยผ่านเวทีประชาคมที่ อปท.เป็นเจ้าภาพ 4) พิจารณาการจัดทำแผนจากศักยภาพของชุมชน 5) ระยะเวลาใน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลต้องสอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ อปท. และ 6) พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ

2.3 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 2 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ชุมชนนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยตนเอง และ 2) ชุมชนขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

2.4 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับบทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจดำเนินการ ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 5 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณตามแผนที่ชุมชนเสนอ 2) เรียนรู้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรร่วมกัน 3) สนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมจัดทำแผน 4) ผนวกกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้ให้ผนวกอยู่ในแผนสามปีของ อปท. และ 5) พิจารณากิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการบริการข้อมูลและ
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

n = 212			
การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการดังนี้	3.99	0.67	มาก
1.1 จัดตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล	4.11	0.89	มาก
1.2 คัดเลือกบุคคลในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมเป็นผู้สื่อข่าวเกษตร	4.13	0.93	มาก
1.3 ผู้สื่อข่าวเกษตร สำรวจความต้องการข้อมูล ข่าวสารของเกษตรกร	4.09	0.91	มาก
1.4 ผู้สื่อข่าวเกษตรวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ ข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร	4.14	0.95	มาก
1.5 กำหนดสถานที่เป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ของตำบล	3.69	1.15	มาก
1.6 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบลติดตาม ประเมินผล	3.78	1.05	มาก
2. บทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการดังนี้	3.91	0.65	มาก
2.1 เป็นที่ปรึกษาแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ระดับตำบล	4.03	1.00	มาก
2.2 สนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล	3.95	1.02	มาก
2.4 จัดอบรมสัมมนาผู้สื่อข่าวเกษตร	3.83	0.92	มาก
2.5 จัดอบรมสัมมนาคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ระดับอำเภอ	3.77	0.81	มาก
2.6 สนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล ให้มีประสิทธิภาพ	3.95	1.06	มาก
2.7 จัดทำสื่อรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุน ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล	3.91	1.04	มาก
2.8 ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์บริการข้อมูล ข่าวสารระดับตำบล	3.93	0.95	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.95	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับภารกิจด้านการบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

3. ภารกิจการบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

3.1 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับบทบาท อปท.เมื่อรับโอนภารกิจดำเนินการ ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 6 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 6 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล 2) ผู้สื่อข่าวเกษตรวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร 3) คัดเลือกบุคคลในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้สื่อข่าวเกษตร 4) ผู้สื่อข่าวเกษตรสำรวจความต้องการข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร 5) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบลติดตามประเมินผล และ 6) กำหนดสถานที่เป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล

3.2 บทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 7 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมากทั้ง 7 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) เป็นที่ปรึกษาแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล 2) สนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล 3) สนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบลให้มีประสิทธิภาพ 4) ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล 5) จัดทำสื่อรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล 6) จัดอบรมสัมมนาผู้สื่อข่าวเกษตร และ 7) จัดอบรมสัมมนาคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับอำเภอ

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการรวบรวมและส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

n = 212			
การรวบรวมและส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บทบาทการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด	3.22	1.26	ปานกลาง
1.1 รวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน	3.18	1.34	ปานกลาง
1.2 จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน	3.21	1.32	ปานกลาง
1.3 ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.24	1.34	ปานกลาง
1.4 สร้างเครือข่ายถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.17	1.30	ปานกลาง
1.5 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.19	1.28	ปานกลาง
1.6 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่ในการปรับระบบการผลิต	3.25	1.39	ปานกลาง
1.7 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่ในการปรับปรุงการแปรรูปการเกษตร	3.29	1.38	ปานกลาง
2. บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจดำเนินการ ดังนี้	3.35	1.33	ปานกลาง
2.1 รวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.34	1.34	ปานกลาง
2.2 เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.37	1.34	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.25	1.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับภารกิจด้านการรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

4. ภารกิจการรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1 บทบาทการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 7 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นในระดับปานกลางทั้ง 7 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่ในการปรับปรุงการแปรรูป

การเกษตร 2) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ในการปรับระบบการผลิต 3) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน 5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) รวบรวมข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน และ 7) สร้างเครือข่ายถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับบทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 2 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 2) รวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช

n = 212			
การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการ ดังนี้	3.20	1.27	ปานกลาง
1.1 ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงผลที่ได้รับจากการสำรวจ	3.29	1.37	ปานกลาง
1.2 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการเกษตรรับผิดชอบภารกิจนี้โดยตรง	3.31	1.41	ปานกลาง
1.3 คัดเลือกชนิดพืชหลักที่ต้องดำเนินการสำรวจ	3.26	1.28	ปานกลาง
1.4 รับสมัครเกษตรกรทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครสำรวจศัตรูพืชอย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 ราย	3.07	1.51	ปานกลาง
1.5 เกษตรกรอาสาสมัครรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ ตามชนิดพืชที่เลือกดำเนินการอย่างน้อย 5 ราย ต่อ 1 ชนิดพืช	3.08	1.35	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 212			
การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. บทบาทกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการ ดังนี้	3.06	1.19	ปานกลาง
2.1 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์ข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ของ อปท.	3.10	1.32	ปานกลาง
2.2 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสำรวจให้กับเกษตรกรอาสาสมัครเป็นรายพืช	3.09	1.41	ปานกลาง
2.3 ดำเนินการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อปท.และเกษตรกรอาสาโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้จัดหาวิทยากร	2.96	1.39	ปานกลาง
2.4 สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลางประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น	2.92	1.35	ปานกลาง
2.5 การประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต้องดำเนินการทุก 4 ปี	3.00	1.25	ปานกลาง
2.6 สำนักงานเกษตรจังหวัดประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับมาตรฐานในการจำแนกศัตรูพืชและการให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	3.27	1.26	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.12	1.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อการกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

5. การกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช

5.1 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับบทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 5 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของอปท.ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเกษตรรับผิดชอบภารกิจนี้โดยตรง 2) ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงผลที่ได้รับจากการสำรวจ 3) คัดเลือกชนิดพืชหลักที่ต้องดำเนินการสำรวจ 4) เกษตรกร

อาสาสมัครรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ ตามชนิดพืชที่เลือกดำเนินการอย่างน้อย 5 ราย ต่อ 1 ชนิดพืช 5) รับสมัครเกษตรกรทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครสำรวจศัตรูพืชอย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 ราย

5.2 บทบาทกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับบทบาทกรมส่งเสริมการเกษตร ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 6 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 6 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) สำนักงานเกษตรจังหวัดประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับมาตรฐานในการจำแนกศัตรูพืชและการให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 2) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่ของอปท. 3) จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสำรวจให้กับเกษตรกรอาสาสมัครเป็นรายพืช 4) การประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต้องดำเนินการทุก 4 ปี 5) ดำเนินการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อปท. และเกษตรกรอาสา โดยสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้จัดหาวิทยากร และ 6) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลางประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

n = 212

การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ	3.34	1.25	ปานกลาง
2. รัฐสนับสนุนวิชาการให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	3.41	1.29	ปานกลาง
3. รัฐจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ	3.39	1.29	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.39	1.23	ปานกลาง

6. ภารกิจการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นระดับปานกลางต่อภารกิจการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมากจำนวน 1 เรื่อง คือ สนับสนุนวิชาการให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง จำนวน 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) รัฐจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ และ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการรวมกลุ่มและ
พัฒนากลุ่ม

n = 212

การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. อปท.สำรวจปัญหาความต้องการของเกษตรกร	3.35	1.28	ปานกลาง
2. อปท.คัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม	3.33	1.31	ปานกลาง
3. รัฐกระตุ้นเกษตรกรให้สนใจในการรวมกลุ่ม	3.32	1.28	ปานกลาง
4. อปท.รวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็น กลุ่มผู้เรียนรู้	3.39	1.30	ปานกลาง
5. รัฐให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรการจัดการและ การตลาด	3.32	1.22	ปานกลาง
6. อปท.จัดหาสมาชิกกลุ่มในการออมทรัพย์	3.31	1.29	ปานกลาง
7. รัฐและ อปท.สนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการ จัดทำกิจกรรมด้านอาชีพ	3.36	1.28	ปานกลาง
8. เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท.ประเมินผลการรวมกลุ่ม	3.17	1.29	ปานกลาง
9. เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท.ประเมินผลการสร้างเครือข่าย	3.10	1.31	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.30	1.77	ปานกลาง

7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อภารกิจการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 9 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) อปท.รวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ 2) รัฐและ อปท.สนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรมด้านอาชีพ 3) อปท.สำรวจปัญหาความต้องการของเกษตรกร 4) อปท.คัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม ซึ่งเป็นความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนน้อย (ร้อยละ 13.7) 5) รัฐกระตุ้นเกษตรกรให้สนใจในการรวมกลุ่ม 6) รัฐให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรการจัดการและการตลาด 7) อปท.จัดหาสมาชิกกลุ่มในการออมทรัพย์ 8) เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท. ประเมินผลการรวมกลุ่ม และ 9) เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท. ประเมินผลการสร้างเครือข่าย

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านการกระจายพันธุ์

n = 212

การกระจายพันธุ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การกระจายพันธุ์เพื่อบริโภคในท้องถิ่น	3.29	1.24	ปานกลาง
1.1 อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำรวจความต้องการของเกษตรกร	3.33	1.36	ปานกลาง
1.2 อปท.รับพันธุ์นำไปขยายพันธุ์ต่อให้แก่เกษตรกร	3.30	1.39	ปานกลาง
1.3 สำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับ ควบคุม คุณภาพการขยายพันธุ์พืชของ อปท.	3.29	1.27	ปานกลาง
2. การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน	3.35	1.23	ปานกลาง
2.1 อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำรวจความต้องการการเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกร	3.29	1.27	ปานกลาง
2.2 กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี	3.39	1.44	ปานกลาง
2.3 อปท.เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณทั้งหมด	3.75	0.97	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.32	1.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อภารกิจการกระจายพันธุ์ ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผล ดังนี้

8. ภารกิจการกระจายพันธุ์

8.1 การกระจายพันธุ์เพื่อบริโภคในท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการกระจายพันธุ์เพื่อบริโภคในท้องถิ่นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำรวจความต้องการของเกษตรกร 2) อปท.รับพันธุ์นำไปขยายพันธุ์ต่อให้แก่เกษตรกร และ 3) สำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับ ควบคุม คุณภาพการขยายพันธุ์พืชของ อปท.

8.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด จำนวน 1 เรื่อง คือ อปท.เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณทั้งหมด และมีความเห็นด้วยในระดับ

ปานกลาง จำนวน 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี และ 2) อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำรวจความต้องการการเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกร

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับภารกิจด้านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

n = 212

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยี	3.72	0.82	มาก
1.1 รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหาความต้องการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	3.75	0.97	มาก
1.2 รัฐและ อปท.ร่วมทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	3.47	1.24	มาก
1.3 รัฐดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	3.93	0.98	มาก
2. การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร	3.83	0.84	มาก
2.1 รัฐ และ อปท.ร่วมกันจัดทำแผนการลงทุนของกลุ่มอาชีพการเกษตร	3.90	0.91	มาก
2.2 รัฐและ อปท.ร่วมหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพของเกษตรกร	3.91	0.96	มาก
2.3 อปท.และกลุ่มในชุมชนดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ	3.69	1.10	มาก
3. การจดทะเบียนสมาชิก	3.82	0.98	มาก
3.1 อปท.รับจดทะเบียนสมาชิกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	3.82	0.98	มาก
4. การจัดตั้งศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล และให้บริการ	3.84	0.89	มาก
4.1 อปท.คัดเลือกศูนย์บริการฯ ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ	3.84	1.05	มาก
4.2 อปท.ให้บริการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรแก่สมาชิก	3.74	1.07	มาก
4.3 อปท.จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นด้านการเกษตรเพื่อบริการให้กับสมาชิก	3.96	1.06	มาก
4.4 อปท.ประสานความช่วยเหลือจากทางราชการเพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านการเกษตรแก่สมาชิกศูนย์ฯ	3.83	1.11	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.80	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากต่อภารกิจของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในแต่ละประเด็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

9. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

9.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า โดยภาพรวม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 3 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) รัฐดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 2) รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหาความต้องการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และ 3) รัฐและ อปท.ร่วมจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

9.2 การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการลงทุนทางธุรกิจการเกษตร ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าใน 3 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 3 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) รัฐและ อปท.ร่วมหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพของเกษตรกร 2) รัฐ และ อปท.ร่วมกันจัดทำแผนการลงทุนของกลุ่มอาชีพการเกษตร และ 3) อปท.และกลุ่มในชุมชนดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ

9.3 การจดทะเบียนสมาชิก พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการจดทะเบียนสมาชิก ($\bar{X} = 3.82$) ในเรื่อง อปท.รับจดทะเบียนสมาชิกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

9.4 การจัดตั้งศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และให้บริการ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และให้บริการ ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ใน 4 เรื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 4 เรื่อง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) อปท.จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นด้านการเกษตรเพื่อบริการให้กับสมาชิก 2) อปท.คัดเลือกศูนย์บริการฯที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ 3) อปท.ประสานความช่วยเหลือจากทางราชการเพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านการเกษตรแก่สมาชิกศูนย์ฯ และ 4) อปท.ให้บริการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรแก่สมาชิก

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท. โดยภาพรวม

n = 212			
ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ถ่ายโอนให้กับอปท.	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	3.89	0.72	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	3.86	0.63	มาก
3. การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	3.95	0.59	มาก
4. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.25	1.23	ปานกลาง
5. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช	3.12	1.18	ปานกลาง
6. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร	3.39	1.23	ปานกลาง
7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม	3.30	1.77	ปานกลาง
8. การกระจายพันธุ์	3.32	1.20	ปานกลาง
9. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	3.80	0.65	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.53	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมากต่อแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับ อปท. ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าใน 9 ภารกิจที่ได้ถ่ายโอนให้กับ อปท. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 4 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 3) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และ 4) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตามลำดับ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง จำนวน 5 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 2) การกระจายพันธุ์ 3) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม 4) การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ปัญหาที่เกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9

ภารกิจ ประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม การกระจายพันธุ์และ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับ อปท.จำนวน 9 ภารกิจ

ปัญหา	จำนวน (คน)	n=212
		ร้อยละ
1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	100	47.2
2. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช	96	45.3
3. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	95	44.8
4. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม	94	44.3
5. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	91	42.9
6. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	87	41.0
7. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร	85	40.1
8. การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	77	36.3
9. การกระจายพันธุ์	77	36.3

จากตารางที่ 4.12 ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับ อปท.จำนวน 9 ภารกิจ พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 47.2 45.3 44.8 และ 44.3) ประสบปัญหาในเรื่องการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม ตามลำดับ

เกษตรกรรมมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 42.9 41.0 40.1 40.1 36.3 และ 36.3) ประสบปัญหาในเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการกระจายพันธุ์ ตามลำดับ

3.2 ปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ จาก การสอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏในตารางที่ 4.13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 ปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ

n=212		
ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท.	77	36.3
2. การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.	70	33.0
3. การใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ	70	33.0
4. การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับ อปท.	66	31.1
5. การดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐกับ อปท.	64	30.2
6. การกำหนดตัวบุคคลแต่ละฝ่ายเป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน / ประสานงานในภารกิจที่ถ่ายโอนให้ชัดเจน	62	29.2

จากตารางที่ 4.13 ปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.3) ประสบปัญหาในเรื่อง การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.0 และ 33.0) ประสบปัญหาในเรื่อง การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท. และการใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.1 , 30.2 และ 29.2) ประสบปัญหาในเรื่อง การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่าง

เจ้าหน้าที่ของรัฐ กับ อปท. การดำเนินการกิจกรรมร่วมกันระหว่างรัฐกับ อปท. และ การกำหนดตัวบุคคลแต่ละฝ่ายเป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน หรือ ประสานงานในภารกิจที่ถ่ายโอนให้ชัดเจนตามลำดับ

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏในตารางที่ 4.14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ	n=212	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร	210	99.1
2. ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท	198	93.4
3. ควรกำหนดบทบาทการทำงานระหว่าง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับพื้นที่ กับ อปท.ให้ชัดเจน	164	77.4
4. ควรมีเจ้าหน้าที่ของ อปท.เป็นผู้ประสานงาน	152	71.7
5. โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯควรมีพนักงานส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย	148	69.8

จากตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบทุกคน (ร้อยละ 99.1 และ 93.4) เสนอว่า ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร และ ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท ตามลำดับ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามในสี่ (ร้อยละ 77.4 และ 71.7) เสนอว่า ควรกำหนดบทบาทการทำงานระหว่าง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับพื้นที่ กับ อปท.ให้ชัดเจน และควรมีเจ้าหน้าที่ของ อปท.เป็นผู้ประสานงาน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินกว่าสองในสาม (ร้อยละ 69.8) เสนอว่า โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรมีพนักงานส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 450 ราย สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วน ร้อยละ 47.11 ของประชากรแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ที่มีคำถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.36 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลารับราชการ เฉลี่ย 21.05 ปี มีรายได้เฉลี่ย 23,345.28 บาท/เดือน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีจำนวนตำบลรับผิดชอบ เฉลี่ย 1.91 ตำบล ส่วนใหญ่บ้านพักไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งในพื้นที่รับผิดชอบ ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เฉลี่ย 6.41 ปี และส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการฝึกอบรม เฉลี่ย 1.33 ครั้ง

1.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็น ดังนี้

1.2.1 ภารกิจด้านการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยภาพรวม

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ใน 3 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล 2) การจัดทำทะเบียนเกษตรกรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการ และ 3) ขั้นตอนการจัดเวทีชุมชนพิจารณาข้อมูล

1.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมี

ความเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ใน 4 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแนวทางตามขั้นตอน 2) ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร 3) บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ และ 4) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ

1.2.3 การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่

ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น ใน 2 ประเด็น พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ และบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับ

1.2.4 การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่

ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ใน 2 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ และ 2) บทบาทการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ตามลำดับ

1.2.5 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อภารกิจการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ใน 2 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ และ 2) บทบาทกรมส่งเสริมการเกษตร ตามลำดับ

1.2.6 การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.2.7 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.2.8 การกระจายพันธุ์ดี โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า ใน 2 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน 2) การกระจายพันธุ์ดีเพื่อบริโภคในท้องถิ่น ตามลำดับ

1.2.9 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็น พบว่า ใน 4 ประเด็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การจัดตั้งศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และให้บริการ 2) การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร 3) การจดทะเบียนสมาชิก 4) การถ่ายทอดเทคโนโลยี ตามลำดับ

1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่งประสบปัญหาในเรื่อง การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหนึ่งในสามประสบปัญหาในเรื่อง การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.และการใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบทุกคนเสนอว่า ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ เสนอว่า ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท.

1.3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินกว่าหนึ่งในสาม ประสบปัญหาในเรื่อง การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหนึ่งในสาม ประสบปัญหาในเรื่อง การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.และการใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามในสี่ เสนอว่า ควรกำหนดบทบาทการทำงานระหว่าง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับพื้นที่ กับ อปท.ให้ชัดเจน และควรมีเจ้าหน้าที่ของ อปท.เป็นผู้ประสานงาน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระยะเวลารับราชการ เฉลี่ย 21.05 ปี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีจำนวนตำบลรับผิดชอบตำบลเฉลี่ย 1.91 ตำบล ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เฉลี่ย 6.41 ปี และส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการฝึกอบรม เฉลี่ย 0.73 ครั้ง อาจยังไม่เพียงพอซึ่งส่งผลให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรยังคงไม่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การดำเนินงานร่วมกันของภารกิจที่ถ่ายโอน ในลักษณะดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐกับท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทการเป็นเจ้าภาพระหว่างผู้ปฏิบัติและที่ปรึกษาประกอบกับเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่รับผิดชอบมากกว่า 1 ตำบล และมีที่พักอยู่นอกเขตตำบลใดตำบลหนึ่งที่รับผิดชอบ อาจทำให้การประสานงานมีน้อยลง ทำให้ประสบปัญหาทั้งเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ นโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ ทำให้การปฏิบัติงานดังกล่าวไม่ชัดเจน ดังนั้นการปฏิบัติงาน การประสานงานในระดับพื้นที่จึงเกิดช่องว่างในบทบาทหน้าที่ว่างานชิ้นใดใครเป็นเจ้าภาพ หรือใครเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ฝ่าย ควรให้ความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ถูกต้องต่อไป

2.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ใน 9 ภารกิจ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับมาก 4 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 3) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 4) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง 5 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 2) การกระจายพันธุ์ 3) การ

รวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม 4) การรวบรวมส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช จะเห็นได้ว่าการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 9 ด้านนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางถึง 5 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นว่า ภารกิจดังกล่าวยังต้องใช้วิชาการในการปฏิบัติ จึงเห็นว่าบุคคลที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตามภารกิจดังกล่าว คือ บุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เพราะเป็นภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพเพื่อปากท้องของเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้น อปท. ควรเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในภารกิจดังกล่าวในเรื่องการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพที่พอเพียงต่อการเลี้ยงครอบครัวและสามารถพึ่งพาตนเองได้

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบครึ่งประสบปัญหาในเรื่อง การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหนึ่งในสามประสบปัญหาในเรื่อง การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.และการใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกือบทุกคนเสนอว่า ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทในการดำเนินงานร่วมกัน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ เสนอว่า ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท.เพื่อให้ อปท. ได้จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น แบบกระจายระหว่างงบบัณฑิตด้าน โครงสร้างพื้นฐาน กับงบพัฒนาด้านอาชีพ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ ควรพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถเปิดให้บริการภารกิจต่างๆ แก่ประชาชนในปี 2553 ได้ตามแผน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1. ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประสบปัญหาในเรื่อง การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.และการใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจควรมีการประชุมร่วมกันระหว่าง อปท.กับ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทในการดำเนินงานร่วมกัน และควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท. เพื่อให้ อปท. ได้จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น แบบกระจายระหว่างงบพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน กับงบพัฒนาด้านอาชีพ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.1.2 เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ นโยบายและการประสานงานกับ อปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ ทำให้การปฏิบัติงานดังกล่าวไม่ชัดเจน ดังนั้นการปฏิบัติงาน การประสานงานในระดับพื้นที่จึงเกิดช่องว่างในบทบาทหน้าที่ว่างานชิ้นใดใครเป็นเจ้าของภาพ หรือใครเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ฝ่าย ควรให้ความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ถูกต้องต่อไป การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรทั้ง 9 ด้านให้กับอปท. ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทั้ง 2 ฝ่ายซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่จาก อปท. และเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งชี้แจงให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพต่อไป

3.1.3 ในการถ่ายโอนภารกิจควรรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่และใกล้ชิดกับเกษตรกร ว่าภารกิจใดสมควรมอบให้ อปท. และภารกิจใดที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตร มีแนวโน้มว่า จะสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า อปท. และดำเนินปรับการถ่ายโอนภารกิจให้เหมาะสมต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจดังกล่าว ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกคน ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเจ้าหน้าที่จาก อปท. เพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้ในการถ่ายโอนภารกิจอื่น ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าว คือผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ และใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ สุรวินัยบดี (2546) “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจของรัฐด้าน
สาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีอำเภอบ้านโป่ง จังหวัด
ชลบุรี” ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- กรมส่งเสริมการเกษตร (2546) “คู่มือการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น” กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรม
ส่งเสริมการเกษตร
- _____ (2549) “แนวทางปฏิบัติงานตามคู่มือการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริม
การเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด
- กาพลินธุ์ (2547) “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ค้นคืนวันที่ 15 พฤษภาคม 2550 จาก
<http://kalasin.ect.go.th/ksdistrict/ksdindex.html>.
- คมศักดิ์ ศรีนิมมวล (2547) “ความคิดเห็นของพนักงานปกครองท้องถิ่นที่มีต่อความพร้อมของการ
รับโอนภารกิจในการกระจายอำนาจของเทศบาลนครนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชวงส์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร บริษัทพินเนส พรินท์ติ้ง
เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ประสิทธิ์ รัตนชวานนท์ (2543) “ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมการปลูสดั้วตามระบบ
ใหม่ของปลูสดั้วอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปัทมา เจริญเมือง (2546) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกหม่อน
เลี้ยงไหมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- “แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (พ.ศ.2543) *ราชกิจจานุเบกษา*
เล่ม 118 (2543) ตอนพิเศษ 4 ง หน้า 23

- พงษ์ศักดิ์ กวีนันท์ (2549) “ปัญหาความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนจังหวัด
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน” (พ.ศ.2534) ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม
108 (2534)
- “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
(พ.ศ.2542) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 (2542) ตอน 114 ก
- วิเชียร เกตุสิงห์ (2530) “คู่มือการวิจัยหลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย”
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
- วีระศักดิ์ สุขทอง (2545) “ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานตามบทบาทของผู้
อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในภาคตะวันตก
ของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริม
การเกษตรและสหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมบูรณ์ สุขสำราญ (2544) “การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ” *เอกสารบรรยาย
ในที่ประชุมราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก* กรุงเทพมหานคร สำนักธรรมศาสตร์และ
การเมือง ราชบัณฑิตสถาน
- สุกรีพิ พิพิธกุล (2542) “ความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อบทบาทและการดำเนินงานของสำนักงาน
เกษตรและสหกรณ์จังหวัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) “การถ่าย
โอนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ค้นคืนวันที่
15 มีนาคม 2550 จาก <http://effiu.doae.go.th>
- สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กองวิจัยและประเมินผล (2543) “การสนับสนุนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาการถ่ายโอนภารกิจของสำนักงาน รพช. ให้แก่ อบต”
กรุงเทพมหานคร สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

- อนุพงศ์ เนื่องจำนง (2544) “ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อ
โครงสร้างและองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ รูปแบบการบริหาร และกระบวนการ
การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้นที่ 1 ในเขตปริมณฑล” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม ภาควิชาโครงการสหวิทยาการ
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อดิชาติ จักรคำปิ่น (2549) “ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการ
ถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- เอนก รัตน์รุ่งได้ (2549) “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการถ่ายโอนภารกิจ
กรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย”
สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย. กรมส่งเสริมการเกษตร
- Good, C.V (1973) *Dictionaey of Education*. 3rd ed.. New York: McGraw - Hill Inc.
- Oskamp,S (1977) *Attitudes and Opinions* New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Yamane,Taro. (1973) *Statistic:An Introduction Analysis*. 3rd ed.New York: Harper and Row
Plubisher.

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

ลำดับที่ของแบบสอบถาม □□□

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในภาคตะวันตก
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
ในระดับอำเภอของภาคตะวันตก

1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอของภาค
ตะวันตกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอน
ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นความลับและจะนำไปใช้เฉพาะการวิจัยประกอบ
การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมไม่ใช่รายบุคคล

3. กรุณาส่งคืนแบบสอบถามภายในวันที่.....มิถุนายน 2550 โดยไม่ต้องติดแสตมป์

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัย

นายปราโมทย์ เข็มขาว

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงใน () ที่เป็นคำตอบ หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ.....ปี (หากเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
3. สถานภาพสมรส () 1. โสด () 2. สมรสแล้ว
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี () 3. สูงกว่าปริญญาตรี
5. ระยะเวลารับราชการ.....ปี (หากเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
6. รายได้.....บาท/เดือน (รวมเงินเดือนและรายได้อื่นๆ)
7. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
() 1. เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร
() 2. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (รวมข้าราชการและพนักงานราชการ)
() 3. เจ้าพนักงานการเกษตร
() 4. เจ้าพนักงานเทคนิคการเกษตร
() 5. อื่นๆ (ระบุ).....
8. จำนวนตำบลที่รับผิดชอบตำบล
9. สถานที่ตั้งของบ้านพัก
() 1. อยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งที่รับผิดชอบ
() 2. ไม่อยู่ในพื้นที่ตำบลใดตำบลหนึ่งที่รับผิดชอบ
10. ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ทั้ง ผอ. ศูนย์ฯ และเลขานุการศูนย์ฯ) มาแล้ว.....ปี
11. การได้รับการฝึกอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ
() 1. ไม่เคยรับการฝึกอบรม () 2. เคยรับการฝึกอบรม.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอของภาคตะวันตก เกี่ยวกับ
**แนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น**

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็น
 ของท่าน โดย 5= เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย
 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร					
1.1 การจัดทำทะเบียนเกษตรกรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการ มีดังนี้					
1.1.1 จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์					
1.1.2 ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน					
1.1.3 ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรทุกปี					
1.2 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลการเกษตรประจำตำบล					
1.2.1 ผู้แทนชุมชน หรือเกษตรกรอาสาสมัครสำรวจข้อมูลในพื้นที่เป็นรายครัวเรือน					
1.2.2 อปท.รวบรวมข้อมูลในพื้นที่เป็นรายหมู่บ้าน					
1.2.3 อปท.รวบรวมข้อมูลเป็นรายพื้นที่					
1.2.4 อปท.นำข้อมูลรายหมู่บ้านเข้าสู่เวทีชุมชน					
1.2.5 อปท.นำข้อมูลรายพื้นที่เข้าสู่เวทีชุมชน					
1.3 ขั้นตอนจัดเวทีชุมชนพิจารณาข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้					
1.3.1 ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายหมู่บ้าน					
1.3.2 ชุมชนพิจารณาข้อมูลรายพื้นที่					
1.3.3 ชุมชนสรุปเป็นข้อมูลระดับตำบล					
1.3.4 อปท. รวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้านให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.3.5 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลสรุปข้อมูลระดับตำบล (รต.) ทุกเดือน					
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล					
2.1 กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแนวทางตาม ขั้นตอน ดังนี้					
2.1.1 เตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อสร้าง จิตสำนึกให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง					
2.1.2 ทบทวนอดีตโดยจัดเวทีระดับตำบลเพื่อให้ ชุมชนเรียนรู้พัฒนาการของตนเองที่ผ่านมา					
2.1.3 จัดเวทีระดับตำบลเพื่อค้นหาศักยภาพของ ชุมชน					
2.1.4 คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อให้ชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้					
2.1.5 ให้นำชุมชนศึกษาพื้นที่ต้นแบบ					
2.2 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร มีดังนี้					
2.2.1 กำหนดประเด็นการพัฒนาระดับตำบล โดย ผ่านเวทีประชาคมที่ อปท.เป็นเจ้าภาพ					
2.2.2 พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลของชุมชน					
2.2.3 พิจารณาการจัดทำแผนจากปัญหาของชุมชน					
2.2.4 พิจารณาการจัดทำแผนจากศักยภาพของชุมชน					
2.2.5 พิจารณาการจัดทำแผนจากข้อมูลที่ได้จากการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบ					
2.2.6 ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบลต้องสอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ อปท.					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.3 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนดังนี้					
2.3.1 ชุมชนนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยตนเอง					
2.3.2 ชุมชนขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น					
2.4 บทบาท อปท.เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการดังนี้					
2.4.1 สนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมจัดทำแผน					
2.4.2 สนับสนุนงบประมาณตามแผนที่ชุมชนเสนอ					
2.4.3 พิจารณากิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้					
2.4.4 ผนวกกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้ให้ผนวกอยู่ในแผนสามปีของ อปท.					
2.4.5 เรียนรู้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรร่วมกัน					
3. การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์					
3.1 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการ ดังนี้					
3.1.1 จัดตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล					
3.1.2 คัดเลือกบุคคลในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้สื่อข่าวเกษตร					
3.1.3 ผู้สื่อข่าวเกษตร สืบหาความต้องการข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร					
3.1.4 ผู้สื่อข่าวเกษตรวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร					
3.1.5 กำหนดสถานที่เป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล					
3.1.6 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล ติดตามประเมินผล					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3.2 บทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการ ดังนี้					
3.2.1 เป็นที่ปรึกษาแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล					
3.2.2 สนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล					
3.2.3 จัดอบรมสัมมนาผู้สื่อข่าวเกษตร					
3.2.4 จัดอบรมสัมมนาคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารระดับอำเภอ					
3.2.5 สนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบลให้มีประสิทธิภาพ					
3.2.6 จัดทำสื่อรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของตำบล					
3.2.7 ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารระดับตำบล					
4. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.1 บทบาทการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนด					
4.1.1 รวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน					
4.1.2 จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน					
4.1.3 ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.1.4 สร้างเครือข่ายถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.1.5 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.1.6 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ในการปรับระบบการผลิต					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4.1.7 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยี แผนใหม่ในการปรับปรุงการแปรรูปการเกษตร					
4.2 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการ ดังนี้					
4.2.1 รวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4.2.2 เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
5. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช					
5.1 บทบาท อปท. เมื่อรับโอนภารกิจ ดำเนินการดังนี้					
5.1.1 ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึง ผลที่ได้รับจากการสำรวจ					
5.1.2 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านการเกษตรรับผิดชอบภารกิจนี้ โดยตรง					
5.1.3 คัดเลือกชนิดพืชหลักที่ต้องดำเนินการสำรวจ					
5.1.4 รับสมัครเกษตรกรทำหน้าที่เป็นอาสาสมัคร สำรวจศัตรูพืชอย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 ราย					
5.1.5 เกษตรกรอาสาสมัครรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ ตาม ชนิดพืชที่เลือกดำเนินการอย่างน้อย 5 ราย ต่อ 1 ชนิดพืช					
5.2 บทบาทกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ ดังนี้					
5.2.1 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูล ให้กับเจ้าหน้าที่ของ อปท.					
5.2.2 จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสำรวจให้กับ เกษตรกรอาสาสมัครเป็นรายพืช					
5.2.3 ดำเนินการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ อปท.และ เกษตรกรอาสาโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้จัดหา วิทยากร					
5.2.4 สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลาง ประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.2.5 การประเมินความสามารถของเจ้าหน้าที่ ท้องถิ่นต้องดำเนินการทุก 4 ปี					
5.2.6 สำนักงานเกษตรจังหวัดประเมิน ความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับมาตรฐานใน การจำแนกศัตรูพืชและการให้คำแนะนำการป้องกันกำจัด ศัตรูพืช					
6. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร					
6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความ ต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ					
6.2 รัฐสนับสนุนวิชาการให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพ					
6.3 รัฐจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ					
7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม					
7.1 อปท.สำรวจปัญหาความต้องการของเกษตรกร					
7.2 อปท.คัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม					
7.3 รัฐกระตุ้นเกษตรกรให้สนใจในการรวมกลุ่ม					
7.4 อปท.รวบรวมสมาชิกที่มีปัญหาความต้องการเข้า เป็นกลุ่มผู้เรียนรู้					
7.5 รัฐให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรการ จัดการและการตลาด					
7.6 อปท.จัดหาสมาชิกกลุ่มในการอบรมทรัพย์สิน					
7.7 รัฐและ อปท.สนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วย การจัดทำกิจกรรมด้านอาชีพ					
7.8 เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท.ประเมินผลการรวมกลุ่ม					
7.9 เจ้าหน้าที่ร่วมกับ อปท.ประเมินผลการสร้าง เครือข่าย					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. การกระจายพันธุ์					
8.1 การกระจายพันธุ์ดีเพื่อบริโภคในท้องถิ่น					
8.1.1 อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำรวจความต้องการของเกษตรกร					
8.1.2 อปท.รับพันธุ์ดีนำไปขยายพันธุ์ต่อให้แก่ เกษตรกร					
8.1.3 สำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับ ควบคุม คุณภาพ การขยายพันธุ์พืชของ อปท.					
8.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชสวน					
8.2.1 อปท.ร่วมกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำรวจความต้องการการเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ของเกษตรกร					
8.2.2 กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอด เทคโนโลยี					
8.2.3 อปท.เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณทั้งหมด					
9. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล					
9.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี					
9.1.1 รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหาความต้องการด้าน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรจาก แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล					
9.1.2 รัฐและ อปท.ร่วมทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี					
9.1.3 รัฐดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร					

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9.2 การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร					
9.2.1 รัฐ และ อปท. ร่วมกันจัดทำแผนการลงทุนของกลุ่มอาชีพการเกษตร					
9.2.2 รัฐและ อปท. ร่วมหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพของเกษตรกร					
9.2.3 อปท. และกลุ่มในชุมชนดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ					
9.3 การจดทะเบียนสมาชิก					
9.3.1 อปท. รับจดทะเบียนสมาชิกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล					
9.4 การจัดตั้งศูนย์บริการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และให้บริการ					
9.4.1 อปท. คัดเลือกศูนย์บริการฯที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ					
9.4.2 อปท. ให้บริการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรแก่สมาชิก					
9.4.3 อปท. จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นด้านการเกษตรเพื่อบริการให้กับสมาชิก					
9.4.4 อปท. ประสานความช่วยเหลือจากทางราชการเพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านการเกษตรแก่สมาชิกศูนย์ฯ					

**ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอของภาค
ตะวันตก เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร
ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

3.1 ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับ อปท. จำนวน 9 ภารกิจ

ภารกิจที่ถ่ายโอน	ปัญหา		ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี	มี	
1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล			
3. การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์			
4. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น			
5. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช			
6. การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร			
7. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม			
8. การกระจายพันธุ์			
9. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล			

3.2 ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและการประสานงานกับอปท. ในการถ่ายโอนภารกิจ

นโยบายและการประสานงานกับ อปท.	ปัญหา		ข้อเสนอแนะ
	ไม่มี	มี	
1.การส่งมอบ/รับมอบภารกิจกับ อปท.			
2.การนำภารกิจไปปฏิบัติเพื่อให้บริการที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นของ อปท.			
3.การดำเนินภารกิจร่วมกันระหว่างรัฐกับ อปท.			
4. การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับ อปท.			
5.การกำหนดตัวบุคคลแต่ละฝ่ายเป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน / ประสานงานในภารกิจที่ถ่ายโอนให้ชัดเจน			
6.การใช้ภารกิจศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลยุทธ์หลักในการถ่ายโอนภารกิจ			

ขอพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายปราโมทย์ เข็มขาว
วัน เดือน ปีเกิด	1 เมษายน 2504
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการผลิตพืช) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
สถานที่ทำงาน	สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6ว